Hoe Israël een van de meest verachte staten ter wereld werd

Door Frank , 24 oktober 2026

Hoe Israël een van de meest verachte staten ter wereld werd

Een forensische analyse van institutionele kaping, demografische onhoudbaarheid en de ineenstorting van de westerse hegemonie

Frank Dumon vanuit Hanoi - oktober 2026

In oktober 2026, drie jaar na de aanvallen van Hamas op 7 oktober 2023, bevindt de wereld zich op een keerpunt. De oorlog in Gaza heeft volgens Palestijnse gezondheidsautoriteiten tienduizenden Palestijnse levens geëist; het precieze aantal hangt af van de peildatum en telmethode en een humanitaire catastrofe veroorzaakt waarover het Internationaal Gerechtshof in de genocideprocedure voorlopige maatregelen heeft bevolen, zonder definitief uitspraak te doen over de

genocidebeschuldiging. De oorlog met Iran heeft de Straat van Hormuz – de slagader van de wereldwijde energievoorziening – lamgelegd. En de internationale gemeenschap staat voor het eerst in decennia voor een onontkoombare waarheid: Israël, de staat die zichzelf presenteerde als de morele uitzondering in het Midden-Oosten, is uitgegroeid tot een van de meest wijdverspreide entiteiten op het wereldtoneel.

De Methodologie: Forensisch, Niet Polemisch

Dit werk verschilt van veel andere analyses van het Israëlisch-Palestijnse conflict in zijn methodologie. Het is geen morele verhandeling, geen emotioneel betoog, geen ideologische tirade. Het is een forensische analyse, gebaseerd op documenteerbare feiten, officiële parlementaire verslagen, financiële transactierecords, juridische procedures van internationale rechtbanken en kwantitatieve peilingsdata.

Waar andere werken vervallen in complottheorieën over "Joodse controle" of ongegronde beschuldigingen van directe buitenlandse sturing, onderscheidt dit artikel zorgvuldig tussen drie concepten: *invloed* (het vermogen om politieke berekeningen te beïnvloeden), *convergentie* (het najagen van verenigbare doelstellingen door verschillende actoren), en *controle* (het vermogen om beslissingen te dirigeren). Het bewijs toont substantiële Israëlische invloed en belangrijke gebieden van strategische convergentie tussen Washington en Jeruzalem. Het toont niet dat Israël uitgebreide controle over het Amerikaanse buitenlands beleid bezit.

Dit onderscheid is cruciaal. Het beschermt het werk tegen de aantijging van antisemitisme of complotdenken, terwijl het tegelijkertijd de institutionele realiteit blootlegt: een netwerk van overlappende prikkels – campagnefinanciering, lobbynetwerken, defensiecontracten, bureaucratische routines – dat de Amerikaanse en Europese beleidsvorming structureel stuurt in een richting die niet noodzakelijk overeenstemt met de publieke opinie of de langetermijn strategische belangen van het Westen zelf.

De Structuur: Drie Lagen van Analyse

Deel I: De Institutionele Kaping van het Westen onderzoekt hoe de Verenigde Staten en Europese staten hun eigen rechtsstaat en democratische fundamenten hebben ondermijnd om een onhoudbare status quo in stand te houden. Hoofdstuk 1.1 analyseert de Europese compliciteit: van de Duitse militair-industriële verwevenheid (Volkswagen Osnabrück, 1,47 miljard euro aan wapenexporten) tot de ideologische convergentie met radicaal-rechts (ELNET, de toenadering tussen Likud

en Patriots for Europe). Hoofdstuk 1.2 ontleedt de Amerikaanse machinerie: 34 jaar presidentiële continuïteit (van Clinton tot Trump II), de forensische FEC-data van AIPAC en United Democracy Project (109 miljoen dollar aan ontvangsten in 2025-2026), de casestudy's van Jamaal Bowman en Cori Bush (respectievelijk 14,5 miljoen en 8,6 miljoen dollar aan onafhankelijke uitgaven tegen hen), en de defensie-industrie (Lockheed Martin, Northrop Grumman, RTX, General Dynamics).

Deel II: De demografische en ideologische impasse analyseert waarom het Israëlische project voor ernstige demografische en strategische dilemma's staat. Hoofdstuk 2.1 onderzoekt het zionisme als politiek project (van Herzl's Eerste Zionistencongres in 1897 tot de huidige oorlog in Gaza), de juridische afrekening (ICJ voorlopige maatregelen, ICJ Advisory Opinion van 19 juli 2024, ICC arrestatiebevelen van 21 november 2024), en de menselijke realiteit (medische getuigenissen over kinderen met meerdere schotwonden, hongersnood, de vernietiging van burgerinfrastructuur). Hoofdstuk 2.2 confronteert de demografische onmogelijkheid: Volgens de PCBS-schatting woonden eind 2025 ongeveer 7,4 miljoen Palestijnen in historisch Palestina. Een vergelijking met de Joodse of Israëlische bevolking vereist dezelfde geografische afbakening en een duidelijke definitie van de bevolkingsgroepen. In een regio met exponentiële bevolkingsgroei is permanente militaire controle zonder politieke rechten geen strategie voor veiligheid, maar een recept voor permanente oorlog. De Pew Research Center data toont aan dat 60% van de Amerikanen nu een ongunstig oordeel heeft over Israël – een stijging van 18 procentpunten sinds 2022.

Deel III: De Multipolaire Realiteit en de Terugkeer van de Wereld plaatst de Israëlische crisis in de bredere geopolitieke verschuiving. Hoofdstuk 3.1 analyseert de oorlog met Iran en de economische consequenties (de Straat van Hormuz, diesel en kunstmest, de kwetsbaarheid van de wereldwijde voedselproductie), de historische oorsprong van de Amerikaans-Iraanse confrontatie (de staatsgreep van 1953 tegen Mosaddegh), en de opkomst van de Rusland, Iran en China en de Shanghai Cooperation Organisation als alternatieve architectuur. De uiteenlopende kritische standpunten binnen ASEAN en het Globale Zuiden is geen anti-Westers sentiment, maar een moreel en pragmatisch verzet tegen een systeem dat internationaal recht selectief toepast.

De Kernstelling: De Wiskunde van de Nieuwe Wereldorde

De rode draad door dit artikel is een eenvoudige maar onontkoombare wiskundige realiteit: de Verenigde Staten maken amper **5%** van de wereldbevolking uit, maar onderhouden **750** militaire basissen verspreid over de ganse wereld. Het bredere Westen vertegenwoordigt amper **15%** van de wereldbevolking, maar blijft via

sancties, financiële dwang en militaire allianties proberen de overige **85%** van de wereld de eigen wil op te leggen.

In een unipolaire wereld mocht deze asymmetrie werken. In de multipolaire realiteit van de 21e eeuw is zij wiskundig en strategisch onhoudbaar geworden. De opkomst van de **RIC**-landen, de uitdijende **SCO**, de groeiende afkeer van **ASEAN** – dit zijn geen marginale fenomenen. Zij zijn de structurele verschuiving van een wereldorde die niet langer kan worden gedomineerd door een minderheid die weigert de consequenties van haar eigen beleid te aanvaarden.

Voor Wie is Dit Artikel?

Dit artikel is geschreven voor lezers die verder willen kijken dan de oppervlakkige mediaverhalen en de ideologische loopgraven. Het is voor diplomaten, beleidsmakers, journalisten, academici en bezorgde burgers die willen begrijpen waarom de wereld er vandaag zo uitziet als ze doet. Het is niet geschreven om Israël te demoniseren of om het lijden van Joodse burgers te bagatelliseren. De aanvallen van 7 oktober 2023 waren verschrikkelijk. De angst voor antisemitisme is reëel. De historische trauma's van het Joodse volk zijn legitiem en verdienen erkenning.

Maar dit artikel stelt dat de beste manier om Joodse veiligheid te garanderen niet is om een demografisch onhoudbaar project van permanente bezetting te steunen, maar om een duurzame vrede na te streven die zowel Israëlische als Palestijnse rechten en veiligheid erkent. Het stelt dat de beste manier om antisemitisme te bestrijden niet is om elke kritiek op Israëlisch beleid als antisemitisch te bestempelen, maar om een duidelijk onderscheid te maken tussen haat tegen Joden en kritiek op een politieke ideologie. Het stelt dat de beste manier om de westerse democratieën te verdedigen niet is om hun eigen rechtsstaat en diplomatieke geloofwaardigheid op te offeren aan een bondgenootschap dat strategisch contraproductief is geworden, maar om een buitenlands beleid na te streven dat overeenstemt met de eigen waarden en belangen.

Een Waarschuwing

Dit artikel bevat feiten die ongemakkelijk zijn. Het bevat

analyses die de gevestigde narratieven uitdagen. Het bevat conclusies die sommige lezers zullen willen verwerpen. Maar het bevat ook feiten die niet kunnen worden genegeerd: de omvangrijke gerapporteerde aantallen doden in Gaza, die met bron en peildatum moeten worden gelezen, het ICJ-oordeel dat de bezetting onwettig is, de ICC-arrestatiebevelen voor Netanyahu en Gallant, de 60% van de Amerikanen die Israël ongunstig beoordelen, de omvangrijke Israëlische en Palestijnse bevolkingsgroepen, waarvan de precieze vergelijking afhangt van de geografische afbakening, de 5% van de wereldbevolking die een omvangrijk wereldwijd netwerk van militaire bases en faciliteiten onderhoudt. Deze feiten zijn niet links of rechts. Zij zijn niet pro-Palestijns of pro-Israëlisch. Zij zijn simpelweg de realiteit. En de realiteit, hoe ongemakkelijk ook, is de enige basis waarop een duurzaam beleid kan worden gebouwd.

Een Uitnodiging

Ik nodig u uit om deze reeks te lezen met een open geest. Om de feiten te wegen. Om de argumenten te beoordelen. Om tot uw eigen conclusies te komen. En ik nodig u uit om na het lezen ervan niet te vragen "wie heeft gelijk?", maar "wat is de waarheid?" Want de waarheid is niet een kwestie van partij kiezen. De waarheid is de realiteit, en de realiteit is dat de wereld is veranderd, en dat de oude zekerheden niet langer gelden. De multipolaire wereld is geen verre belofte. Zij is het huidige, onontkoombare heden. En in die wereld is er geen plaats voor illusies. Er is alleen de prijs die we betalen voor de keuzes die we maken. Deze bijdrage is een poging om die prijs in kaart te brengen. Of u het nu eens bent met de conclusies of niet, ik hoop dat het u helpt om de wereld beter te begrijpen – en om de keuzes die voor ons liggen scherper te zien.

1.1 De Europese Compliciteit: Van Industrie tot Ideologie

Decennia lang werd de relatie tussen Europa en Israël primair gekaderd binnen de context van historische verantwoordelijkheid, diplomatieke samenwerking en

gedeelde democratische waarden. Deze narratie verhult echter een fundamentele verschuiving. De huidige dynamiek wordt steeds meer gekenmerkt door een diepgaande militair-industriële verwevenheid en een ideologische convergentie met nationalistische bewegingen, ten koste van de Europese rechtsstaat en de eigen strategische soevereiniteit.

De militair-industriële verankering: het Duitse voorbeeld

De schaal van de Europese militaire samenwerking met Israël is documenteerbaar via officiële parlementaire verslagen en onafhankelijk juridisch onderzoek. Tussen oktober 2023 en juni 2026 autoriseerde de Duitse regering wapenexporten ter waarde van ongeveer 1,47 miljard euro naar Israël, waarvan ruim 528,9 miljoen euro specifiek betrekking had op oorlogswapens, onderscheiden van andere categorieën militair materieel. Deze cijfers vereisen echter nauwkeurige interpretatie. De Duitse Bondsdag bevestigde afzonderlijk dat exportvergunningen ter waarde van ongeveer 167,4 miljoen euro werden verleend tussen november 2025 en maart 2026. Een verdere 735,76 miljoen euro aan exportautorisaties werd geregistreerd voor het tweede kwartaal van 2026 alleen. De uitleg van de Duitse regering over dit laatste cijfer is bijzonder belangrijk: ongeveer 67% van de waarde betrof een groot maritiem defensieproject, terwijl nog eens 21% betrekking had op samenwerking tussen Duitse en Israëlische bedrijven in het belang van de Duitse strijdkrachten.

Deze cijfers kunnen daarom niet automatisch worden geïnterpreteerd als de waarde van wapens die fysiek zijn geleverd aan Israëlische strijdkrachten voor gebruik in Gaza. Zij demonstreren niettemin de substantiële schaal van de militair-industriële relatie tussen Duitsland en Israël. Het European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR) beargumenteert dat Duitse wapenexportautoriteiten preventieve juridische verplichtingen hebben en het risico moeten beoordelen dat geëxporteerde uitrusting zou kunnen bijdragen aan ernstige schendingen van het internationaal recht. De positie van de Duitse regering benadrukt daarentegen haar veiligheidsverplichtingen, exportcontroleprocedures en geval-per-geval beoordeling van militaire exporten.

Volkswagen Osnabrück: een bevestigde transitie naar defensieproductie

Een van de duidelijkste voorbeelden van Duitslands veranderende industriële prioriteiten is de Volkswagen-productiefaciliteit in Osnabrück. Op 7 september 2026 kondigde Volkswagen officieel een overeenkomst aan over sleutelvoorwaarden betreffende de voorgestelde verkoop van Volkswagen Osnabrück GmbH. De betrokken partijen zijn Volkswagen, de Duitse deelstaat Nedersaksen en Aurelius Capital, een internationaal investeringsbedrijf met hoofdkantoor in Israël. De correcte

bedrijfsnaam is Aurelius Capital, niet Arieli Capital, zoals gesuggereerd in de documentaire.

Volgens de officiële verklaring van Volkswagen zal de bestaande autofabriek geleidelijk worden omgevormd tot een competentiecentrum voor veiligheids- en defensieoplossingen. Het project voorziet ook in samenwerking met de Israëlische defensiefabrikant Rafael Advanced Defense Systems. Een eerste project is gepland op het gebied van luchtverdediging. Volkswagen en haar partners presenteren de voorgestelde transformatie als een middel om industriële activiteit en werkgelegenheid te behouden op een faciliteit die geconfronteerd wordt met het einde van haar bestaande voertuigproductieprogramma. De overeenkomst werd aangekondigd als een kader voor een geplande transactie, niet als bevestiging dat de volledige conversie al was voltooid.

De industriële significantie is niettemin aanzienlijk. Een Duitse auto-productiefaciliteit wordt voorbereid op een mogelijke toekomst in de defensiesector, met betrokkenheid van een Israëlische investeerder en een Israëlisch defensie-technologiebedrijf. Deze ontwikkeling biedt een concrete basis voor het onderzoeken hoe Duitslands industriële herstructurering snijdt met zijn groeiende defensie-uitgaven en militaire samenwerking met Israël.

De erosie van de binnenlandse rechtsstaat: staatsburgerschap en politieke expressie

Deze buitenlandse prioriteiten hebben directe, documenteerbare gevolgen voor de burgerlijke vrijheden binnen Duitsland. De documentaire verwijst naar een Palestijnse man wiens Duitse staatsburgerschap werd ingetrokken na social media-posts over Palestijnse strijders. Deze casus kan nauwkeuriger worden geïdentificeerd. Op 14 juli 2026 publiceerde de Duitse krant Die Zeit een onderzoek naar de zaak van Abdallah A., een Palestijnse man wiens recent verworven Duitse staatsburgerschap werd ingetrokken na twee Instagram-posts. Volgens de berichtgeving interpreteerden Duitse autoriteiten de posts als het aangeven van sympathie voor Hamas. Abdallah A. daagde het besluit uit via juridische procedures.

De zaak roept moeilijke vragen op over de grenzen van politieke expressie, de juridische voorwaarden waaronder naturalisatie kan worden ingetrokken, en de bescherming van staatsburgerschap tegen willekeurig staatsoptreden. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen de intrekking van een bestaand staatsburgerschap en de intrekking van een naturalisatiebesluit op gronden die door de Duitse wet worden erkend. De documentaire beroept zich op Duitslands historisch gebruik van staatsburgerschapsontneming onder het nationaalsocialisme. Die

historische referentie helpt de gevoeligheid van staatsburgerschapswetgeving in Duitsland te verklaren, maar stelt niet vast dat de juridische omstandigheden van de huidige zaak equivalent zijn aan die van de nazi-periode.

Pro-Palestijns activisme en immigratiehandhaving: gedocumenteerde juridische bezorgdheid

De bezorgdheid over de behandeling van pro-Palestijnse activisten in Duitsland heeft ook de Verenigde Naties bereikt. Op 19 november 2025 adresseerden VN-mensenrechtenexperts beschuldigingen betreffende het gebruik van Duitse immigratie-, asiel- en staatsburgerschapswetgeving tegen individuen die solidariteit met Palestina betuigen. Hun communicatie onderzocht verschillende kwesties, waaronder asielaanvragen uit Gaza, deportatieprocedures, intrekking van verblijfsrechten en beperkingen die de eligibiliteit voor Duits staatsburgerschap beïnvloeden. De experts uitten bezorgdheid dat dergelijke maatregelen inbreuk zouden kunnen maken op de vrijheid van meningsuiting, vreedzame vergadering, bescherming tegen discriminatie en bescherming tegen willekeurige uitzetting.

Deze bezorgdheden vertegenwoordigen een formele interventie door VN-mensenrechtenexperts, niet een bindende rechterlijke vaststelling dat elke beweerde schending plaatsvond. Een aparte Duitse rechtszaak biedt concreter juridisch bewijs. Op 6 mei 2026 oordeelde het bestuursrechtbank van Berlijn dat autoriteiten de EU-vrijheid van verkeer-rechten van een Ierse vrouw onrechtmatig hadden ingetrokken in verband met beschuldigingen die voortkwamen uit pro-Palestijnse protesten. De rechtbank oordeelde dat de autoriteiten niet hadden aangetoond dat er een voldoende ernstige bedreiging van de openbare orde of veiligheid was. De vrouw was niet veroordeeld voor een strafbaar feit, en de relevante strafrechtelijke onderzoeken waren stopgezet. De beslissing illustreert dat immigratiemaatregelen in verband met pro-Palestijns activisme in ten minste één gedocumenteerde zaak niet door de rechterlijke toets zijn gekomen. Het betekent niet dat elke immigratie- of veiligheidsmaatregel betreffende dergelijke demonstraties onwettig is.

Berlijnse politie-surveillancebevoegdheden: wat de wet daadwerkelijk toestaat

De documentaire beweert dat de Berlijnse politie uitgebreide bevoegdheden heeft verworven om geheime zoekacties uit te voeren en surveillance-technologie te installeren. Deze bezorgdheden hebben een concrete wettelijke basis. Berlijn keurde een substantiële hervorming goed van zijn Algemene Veiligheids- en Ordehandhavingswet, bekend als het Allgemeines Sicherheits- und Ordnungsgesetz (ASOG). De herziene wetgeving bevat bepalingen die geheime technische

surveillance toestaan en, onder gespecificeerde voorwaarden, geheime toegang tot panden en informatietechnologiesystemen.

Sectie 25b betreft het geheime gebruik van technische middelen om informatie te verzamelen in of uit privéwoningen. Sectie 26a betreft technische inmenging in informatiesystemen voor telecommunicatiesurveillance. Sectie 26b voorziet in geheime inmenging in informatietechnologiesystemen om gegevens te verkrijgen. Onder Sectie 26b kunnen geheime zoekacties en betreding van panden worden geautoriseerd waar nodig om wettelijk toegestane surveillance-maatregelen te implementeren. Dergelijke maatregelen zijn onderworpen aan wettelijke voorwaarden, inclusief vereisten betreffende de ernst van de bedreiging, noodzaak en proportionaliteit. Sectie 26b vereist ook een gerechtelijk bevel.

De suggestie van de documentaire dat de politie simpelweg elk appartement kan binnengaan en spyware kan installeren zonder beperkingen is daarom misleidend. De meer precieze bezorgdheid is dat de Duitse politie intrusieve surveillance-bevoegdheden zijn verleend die, onder wettelijk gedefinieerde omstandigheden, kunnen worden uitgeoefend zonder dat de getroffen persoon daarvan op de hoogte is. Berlijns functionaris voor gegevensbescherming heeft elementen van de ASOG-hervorming bekritiseerd en gewaarschuwd dat bepaalde nieuwe bevoegdheden ernstige grondwettelijke en proportionaliteitszorgen opwerpen. De wetgeving roept daarom legitieme vragen op over privacy, de bescherming van de woning en de grenzen van preventief politiewerk.

ELNET: de Europese tegenhanger van AIPAC

Parallel aan deze industriële en juridische ontwikkelingen heeft zich een opmerkelijke ideologische verschuiving voltrokken. Het European Leadership Network (ELNET) werd opgericht in 2007 om de betrekkingen tussen Europa en Israël te versterken. In tegenstelling tot het gelijknamige European Leadership Network dat zich bezighoudt met internationale veiligheid en wapenbeheersing, is ELNET expliciet gewijd aan het bevorderen van nauwere Europees-Israëlische betrekkingen. De activiteiten omvatten het organiseren van politieke delegaties, conferenties, strategische dialogen, educatieve programma's en bijeenkomsten met parlementsleden, overheidsfunctionarissen, journalisten, onderzoekers en bedrijfsvertegenwoordigers. ELNET beschrijft zijn missie als het versterken van samenwerking op basis van gedeelde democratische waarden en strategische belangen.

De organisatie onderhoudt een internationaal netwerk met activiteiten in Brussel, Berlijn, Parijs, Londen, Warschau, Tel Aviv en andere Europese politieke centra. De Brusselse operatie, ELNET-EU & NATO, is bijzonder significant vanwege de nabijheid

van Europese Unie-instellingen en het NAVO-hoofdkwartier. Hoewel ELNET zichzelf beschrijft als onafhankelijk en niet-partijdig, is haar verklaarde doelstelling het versterken van Europa's relatie met Israël. Dit maakt het een belangenorganisatie met identificeerbare beleidsvoorkeuren in plaats van een politiek neutrale onderzoeksinstelling.

De financieringsstructuur van ELNET: Amerikaans geld in Europa

ELNET wordt vaak vergeleken met het American Israel Public Affairs Committee (AIPAC). Een onderzoek gepubliceerd door The Intercept in december 2025 onderzocht ELNET's Amerikaanse financiële steun en zijn invloed-opbouwende activiteiten in Europa. Volgens het onderzoek leverden meer dan 100 Amerikaanse stichtingen, charitatieve organisaties, trusts en andere donoren minimaal 11 miljoen dollar aan ELNET's Amerikaanse fondsenwervingsstructuur vanaf 2022. Het rapport onderzocht ook ELNET's relaties met Europese beleidsmakers en zijn beweringen van invloed op significante politieke en defensiebeslissingen. Het bestaan van Amerikaanse financiering stelt niet vast dat ELNET handelt onder leiding van de Israëlische regering. Het roept wel legitieme vragen op over de transparantie van trans-Atlantische financieringsregelingen die belangenbehartiging ondersteunen die gericht is op Europese politieke instellingen.

De Europese Commissie bevestigt haar contacten met ELNET

Een van de belangrijkste stukken documentair bewijs betreffende ELNET's toegang tot Europese instellingen komt rechtstreeks van de Europese Commissie. Op 10 december 2025 diende het Ierse lid van het Europees Parlement Lynn Boylan een schriftelijke vraag in betreffende ELNET's lobby-activiteiten en financiële steun van Amerikaanse donoren. Zij vroeg of de Europese Commissie op de hoogte was van de financiering van de organisatie en of haar functionarissen ELNET-vertegenwoordigers hadden ontmoet. Op 4 februari 2026 antwoordde Hoge Vertegenwoordiger Kaja Kallas namens de Europese Commissie.

De Commissie bevestigde dat zij contact onderhoudt met ELNET, zoals zij dat doet met andere niet-gouvernementele organisaties. Zij erkende dat ELNET bezoeken organiseert met voormalige hoge Israëlische functionarissen en opiniemakers, vergaderingen verzoekt met Europese functionarissen, en vertegenwoordigers van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden uitnodigt voor haar evenementen. De Commissie bevestigde ook dat ELNET is geregistreerd in het EU-Transparantieregister en onderworpen is aan de toepasselijke financiële openbaarmakingsvereisten.

Dit antwoord stelt vast dat ELNET's institutionele toegang reëel is en officieel wordt erkend. Het stelt niet vast dat er sprake is van onjuist gedrag door Europese functionarissen. Niettemin bevestigt het dat een organisatie die expliciet is gewijd aan het versterken van betrekkingen met Israël erkende communicatiekanalen onderhoudt met hoge Europese beleidsmakers. Dit is bijzonder relevant wanneer Europese instellingen beslissingen overwegen betreffende militaire samenwerking, sancties, humanitair recht, handelsovereenkomsten of betrekkingen met Israël. De passende democratische vraag is niet of belangenorganisaties moeten worden toegestaan om publieke functionarissen te ontmoeten. Het is of hun financiering, toegang en beleidsinvloed voldoende transparant zijn en onderworpen aan publieke controle.

Israël's strategische wending naar Europa's nationalistische rechts

Terwijl ELNET werkt aan het versterken van betrekkingen tussen Europa en Israël, heeft de Israëlische regering een andere strategie nagestreefd: het ontwikkelen van nauwere banden met geselecteerde nationalistische en extreemrechtse partijen. Deze trend is steeds zichtbaarder geworden sinds 2025. In februari 2025 verkreeg de Likud-partij van premier Benjamin Netanyahu waarnemersstatus binnen Patriots for Europe, een Europese politieke alliantie die verschillende nationalistische en eurosceptische partijen samenbrengt. Deze omvatten Frankrijks National Rally, Hongarije's Fidesz, Nederland's Partij voor de Vrijheid en Spanje's VOX.

Deze ontwikkeling vertegenwoordigde een formele institutionele verbinding tussen Israël's regerend rechts en een invloedrijke Europese nationalistische politieke formatie. Een gedetailleerde analyse gepubliceerd door Polen's Centre for Eastern Studies (OSW) in februari 2026 identificeerde deze toenadering als onderdeel van een bewuste Israëlische buitenlandse-beleidstrategie. Volgens de analyse ziet de Israëlische regering nationalistische partijen als potentiële partners die in staat zijn om Europese initiatieven die kritisch staan tegenover Israël te weerstaan. Dergelijke relaties kunnen ook het vermogen van lidstaten van de Europese Unie om verenigde buitenlandse-beleidsposities in te nemen verzwakken. Voor de betrokken Europese partijen kunnen nauwere betrekkingen met Israël internationale erkenning bieden en een kans om beschuldigingen van extremisme of antisemitisme uit te dagen. De relatie is daarom niet simpelweg ideologisch. Zij weerspiegelt ook concrete politieke belangen aan beide zijden.

De Jeruzalem-conferenties: politieke samenwerking wordt zichtbaar

De veranderende aanpak van de Israëlische regering werd vooral zichtbaar tijdens internationale conferenties over de bestrijding van antisemitisme die in Jeruzalem

werden georganiseerd. In maart 2025 nodigde het Israëlische Ministerie van Diaspora-zaken vertegenwoordigers van Europese nationalistische partijen uit, waaronder Jordan Bardella van Frankrijks National Rally en Marion Maréchal. Deze uitnodigingen waren controversieel vanwege de historische associaties van bepaalde partijen met antisemitisme, Holocaust-ontkenning of extremistisch nationalisme. De controverse was voldoende ernstig om discussie binnen het Israëlische eigen parlement uit te lokken.

Op 24 maart 2025 onderzocht de Commissie voor Immigratie, Absorptie en Diaspora-zaken van de Knesset de relaties van de regering met Europese partijen die antisemitische historische wortels bezitten. Commissievoorzitter Gilad Kariv kritiseerde de uitnodiging van vertegenwoordigers van extremistische partijen en uitte bezorgdheid over de gevolgen voor Joodse gemeenschappen in Europa. De aanpak van de Israëlische regering zette niettemin voort. Een tweede conferentie in januari 2026 bracht vertegenwoordigers samen van verschillende Europese nationalistische partijen en politieke bewegingen. Volgens de OSW-analyse namen politici uit ten minste elf lidstaten van de Europese Unie deel. De conferentie bood ook kansen voor ontmoetingen tussen Israëlische leiders en vertegenwoordigers van Patriots for Europe. Deze evenementen demonstreren dat de relatie verder is gegaan dan occasionele verklaringen van wederzijdse sympathie. Zij omvat nu georganiseerde diplomatieke en politieke betrokkenheid.

Marine Le Pen, Jordan Bardella en het Franse National Rally

De toenadering tussen Israël en Frankrijks National Rally is bijzonder significant. Jarenlang onderhielden Israëlische functionarissen aanzienlijke afstand tot de partij vanwege de historische associatie met Jean-Marie Le Pen en de antisemitische controverses rond het voormalige National Front. Onder Marine Le Pen heeft de partij een strategie van politieke normalisering nagestreefd, pogend om afstand te nemen van delen van dat erfgoed. Steun voor Israël is een belangrijk onderdeel geworden van deze transformatie. Na de door Hamas geleide aanvallen van 7 oktober 2023 steunden National Rally-leiders Israël sterk en presenteerden steeds meer oppositie tegen Islamistisch extremisme als een gedeelde politieke prioriteit.

In maart 2025 bood de uitnodiging van Jordan Bardella naar Jeruzalem een zichtbare indicatie dat delen van het Israëlische politieke establishment bereid waren om met de partij in gesprek te gaan. Israël's Minister van Diaspora-zaken Amichai Chikli verdedigde deze nieuwe aanpak publiekelijk. Hij erkende de historische problemen die verband houden met de Franse partij, maar benadrukte het belang van haar huidige posities over Hamas, radicaal Islam en internationale kritiek op Israël. Dit vertegenwoordigt een pragmatische berekening. Voor de Israëlische regering biedt

National Rally een potentieel invloedrijke Europese partner. Voor National Rally kan erkenning door Israëlische politieke leiders haar inspanningen ondersteunen om geloofwaardigheid op te bouwen voorbij haar traditionele kiezersbasis. De relatie blijft echter politiek controversieel, ook onder Joodse organisaties en binnen Israël zelf.

Geert Wilders: een langdurige ondersteuner van Israël

De relatie tussen de Nederlandse politicus Geert Wilders en Israël gaat vooraf aan de laatste diplomatieke initiatieven. Wilders heeft lang sterke steun voor Israël betuigd en heeft oppositie tegen Islam en Islamistische bewegingen centraal gesteld in zijn politieke identiteit. In december 2023 ontmoette Wilders de Israëlische president Isaac Herzog en bevestigde publiekelijk zijn steun voor Israël. Zijn politieke retoriek portretteert Israël frequent als een strategische partner in een bredere strijd tegen Islamistisch extremisme. Deze positie is consistent met zijn langdurige binnenlandse politieke agenda. Het vereist daarom geen aanname van Israëlische financiële sponsoring om zijn steun te verklaren. De convergentie tussen Wilders en Israëlische nationalistische politici is primair zichtbaar in hun publieke politieke posities, diplomatieke contacten en gedeelde veiligheidsnarratieven.

Alice Weidel en de AfD: de belangrijke Duitse uitzondering

De Duitse Alternative für Deutschland presenteert een meer gecompliceerd geval. AfD-politici, waaronder leden van haar leiderschap, hebben steun voor Israël betuigd en hebben gepoogd nauwere betrekkingen tot stand te brengen met Israëlische politieke vertegenwoordigers. Israël heeft de AfD echter niet op dezelfde manier behandeld als National Rally, VOX of verschillende andere Europese nationalistische partijen. De Israëlische ambassadeur in Duitsland, Ron Prosor, heeft publiekelijk aangegeven dat de AfD elementen bevat waarmee Israël niet kan samenwerken.

Bezorgdheden over antisemitisme, historisch revisionisme en verklaringen door individuele AfD-politici hebben bijgedragen aan deze positie. Het onderscheid is belangrijk. Het zou onnauwkeurig zijn om te beweren dat Israël dezelfde soort officiële relatie heeft opgebouwd met de AfD als met het Franse National Rally. Er is ook onvoldoende bewijs om te concluderen dat een door de AfD geleide Duitse regering noodzakelijkerwijs elk aspect van het huidige Duitse beleid ten aanzien van Israël zou handhaven. Wat kan worden vastgesteld, is dat delen van de AfD sterk pro-Israëlische posities hebben aangenomen, terwijl de Israëlische regering voorbehoud heeft gemaakt over formele samenwerking. De bredere vraag hoe het Duitse buitenlandse beleid zou kunnen veranderen onder een AfD-regering blijft daarom open.

De ideologische connectie: nationalisme, Islam en de politiek van beschaving

Een van de meest onthullende aspecten van de relatie tussen Israël's regerend rechts en Europese nationalistische bewegingen is hun gedeelde politieke vocabulaire. Beide beschrijven hedendaagse internationale politiek frequent door de taal van beschavingsconflict. Thema's omvatten de verdediging van de westerse beschaving, oppositie tegen radicaal Islam, nationale identiteit, grensveiligheid en kritiek op progressieve politieke bewegingen. De OSW-analyse identificeert deze ideologische convergentie als een belangrijke factor achter de uitbreidende relaties.

Voor Europese nationalistische partijen kan Israël worden gepresenteerd als een voorbeeld van een staat die nationale identiteit en veiligheid centraal stelt in haar politieke systeem. Voor Israëlische politici kunnen Europese nationalistische bewegingen steun bieden tegen internationale kritiek, vooral wanneer debatten Gaza, Palestijnse staatsof internationale gerechtelijke procedures betreffen. Deze relaties bevatten echter tegenstrijdigheden. Sommige Europese nationalistische bewegingen hebben historische connecties met antisemitisme, terwijl hedendaagse Israëlische functionarissen steeds meer samenwerking met geselecteerde vertegenwoordigers van die bewegingen presenteren als strategisch nuttig. Dit creëert spanningen tussen onmiddellijke politieke belangen en historische verbintenissen tot het bestrijden van antisemitisme.

De reactie van Joodse organisaties

De betrokkenheid van de Israëlische regering bij Europese extreemrechtse partijen heeft niet universele steun gekregen van Joodse organisaties. De conferentie van 2025 in Jeruzalem lokte bezwaren uit van prominente vertegenwoordigers van Joodse gemeenschappen en internationale organisaties. Verscheidene uitgenodigde deelnemers weigerden aanwezig te zijn vanwege de betrokkenheid van politieke figuren die geassocieerd zijn met partijen die antisemitische historische erfgoederen bezitten. Critici beargumenteerden dat het legitimeren van dergelijke partijen de strijd tegen antisemitisme in Europa zou kunnen ondermijnen. Deze meningsverschillen onthullen een belangrijk onderscheid tussen het beleid van de Israëlische regering en de belangen of meningen van Joodse gemeenschappen buiten Israël. Joodse organisaties delen geen enkele politieke positie, en steun voor Israël impliceert niet automatisch steun voor elke beslissing die door haar regering wordt genomen.

ELNET en het extreem-rechts: twee verschillende kanalen van invloed

Het is belangrijk om ELNET's activiteiten niet te verwarren met de directe politieke betrokkenheid van de Israëlische regering bij Europese nationalistische partijen. Het beschikbare bewijs stelt twee gerelateerde maar verschillende ontwikkelingen vast. Ten eerste onderhoudt ELNET institutionele relaties met Europese beleidsmakers, functionarissen, onderzoekers en veiligheidsspecialisten. Ten tweede hebben de Israëlische regering en Likud nauwere politieke contacten ontwikkeld met geselecteerde nationalistische partijen.

Beide ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het versterken van steun voor Israël binnen Europese politieke systemen. Er is echter onvoldoende bewijs om vast te stellen dat ELNET de relaties van Israël met het Europese extreem-rechts coördineert, financiert of dirigeert. Het onderscheid is essentieel. Een politiek netwerk kan de belangen van een buitenlandse staat bevorderen zonder te worden gecontroleerd door de regering van die staat. Evenmin demonstreert diplomatieke samenwerking tussen politieke partijen automatisch geheime financiële invloed.

Wat betekent dit voor Europese soevereiniteit?

De relatie tussen Israël en Europa's nationalistische rechts roept een politieke paradox op. Veel van deze partijen presenteren nationale soevereiniteit als hun definiërende principe. Zij bekritiseren supranationale instellingen, verzetten zich tegen buitenlandse inmenging en beargumenteren dat nationale regeringen binnenlandse belangen boven internationale verbintenissen moeten plaatsen. Tegelijkertijd steunen zij nauwere samenwerking met een buitenlandse regering wiens strategische prioriteiten niet noodzakelijk samenvallen met die van elke Europese staat. Dit is niet inherent tegenstrijdig. Soevereine staten en nationalistische partijen kunnen legitiem internationale allianties vormen op basis van gedeelde belangen.

De belangrijkere vraag is of die relaties onderworpen blijven aan transparante democratische controle. Bijvoorbeeld, steun voor Israëlische defensiesamenwerking kan legitieme veiligheidsberekeningen weerspiegelen. Het kan ook industriële en commerciële kansen genereren voor Europese defensiebedrijven. Maar wanneer militaire exporten, internationaal humanitair recht, sancties of diplomatieke erkenning op het spel staan, moeten beleidsmakers in staat zijn om uit te leggen hoe hun beslissingen hun eigen land dienen en voldoen aan juridische verplichtingen. Hetzelfde principe zou moeten gelden voor betrekkingen met de Verenigde Staten, Rusland, China en elke andere buitenlandse macht. Buitenlandse invloed wordt een democratische zorg wanneer haar financiering, doelstellingen of toegang tot besluitvormers worden verborgen, of wanneer politieke beslissingen worden genomen zonder adequate verantwoording.

Conclusie: een relatie die verder gaat dan historische verantwoordelijkheid

De relatie van Duitsland met Israël combineert historische verantwoordelijkheid, diplomatieke samenwerking, veiligheidsverplichtingen en steeds significantere defensie-industriële belangen. Officiële documenten stellen vast dat Duitsland substantiële militaire exporten naar Israël heeft geautoriseerd, terwijl Volkswagen plannen heeft bevestigd om haar Osnabrück-faciliteit om te vormen tot een centrum voor veiligheids- en defensieproductie met Israëlische deelname. Tegelijkertijd roepen gedocumenteerde juridische controverses betreffende staatsburgerschap, immigratiehandhaving en uitgebreide politie-surveillancebevoegdheden vragen op over de behandeling van politieke dissidentie.

Het bestaan van defensiecontracten stelt niet op zichzelf vast dat Duitsland Israël primair steunt voor financieel gewin. Een dergelijke conclusie zou aanvullend bewijs vereisen betreffende besluitvorming van de regering en de belangen van specifieke bedrijven. Niettemin demonstreren de gedocumenteerde economische en strategische relaties dat de Duits-Israëlische samenwerking niet uitsluitend kan worden geanalyseerd door de taal van historische verantwoordelijkheid. De centrale vragen betreffen hoe Duitsland zijn veiligheidsverplichtingen balanceert met zijn verplichtingen onder het internationaal recht, hoe het de risico's beoordeelt die verband houden met militaire exporten, en hoe effectief het de vrijheid van meningsuiting en burgerlijke vrijheden thuis beschermt. Dit zijn vragen die kunnen worden onderzocht door officiële verslagen, rechterlijke beslissingen en gedocumenteerd regeringsbeleid, in plaats van uitsluitend te vertrouwen op politieke retoriek.

Bronnen en documentatie

Bron	Documentatie
ECCHR, 2026	Arming International Crimes: Germany's Continuing Arms Exports to Israel, 2023–2026 – ecchr.eu
German Bundestag, 19 mei 2026	Parlementaire verslaggeving – bundestag.de
German Bundestag, 7 september 2026	Parlementaire verslaggeving – bundestag.de
Volkswagen Group, 7 september 2026	Setting the Course for the Future of the Osnabrück Site – volkswagen-group.com
Tagesschau, 8 september 2026	Rüstung statt Cabrios: Land will VW-Werk Osnabrück übernehmen – tagesschau.de

Bron	Documentatie
Die Zeit, 14 juli 2026	Zwei Posts auf Instagram, und er ist den Pass wieder los – zeit.de
UN Special Procedures, 19 november 2025	Communication DEU 6/2025 – ohchr.org
Berlin Administrative Court, 6 mei 2026	Judgment VG 21 K 158/24 – berlin.de
Berlin Data Protection Commissioner, 2025	Annual Report 2025 – datenschutz-berlin.de
ASOG Berlin, Section 25b	Covert technical surveillance – openlex.de
ASOG Berlin, Section 26a	Telecommunications surveillance – openlex.de
ASOG Berlin, Section 26b	Covert IT system interference – openlex.de
International Court of Justice, 24 mei 2024	Order on provisional measures – un.org
International Criminal Court, 21 november 2024	Arrest warrants for Netanyahu and Gallant – icc-cpi.int
ELNET France	Mission and Activities – elnetwork.fr
ELNET EU & NATO	Brussels activities – elnetwork.fr
ELNET Germany	Activities and Objectives – elnet-deutschland.de
The Intercept, december 2025	Meet the U.S. Donors Funding ELNET, the AIPAC of Europe – theintercept.com
European Parliament, 10 december 2025	Written question E-004904/2025 – europarl.europa.eu
European Commission, 4 februari 2026	Answer concerning ELNET's contacts – europarl.europa.eu
EU Transparency Register	ELNET Registration – transparency-register.europa.eu
OSW Centre for Eastern Studies, 13 februari 2026	What Counts Is the Present: Israel's Alliance with the European Right – osw.waw.pl
Israeli Knesset, 24 maart 2025	Committee Discussion on European extremist parties – knesset.gov.il
Euronews, 28 maart 2025	Israel's Antisemitism Conference Sparks Debate over Alliances with Europe's Right Wing – euronews.com
Le Monde, 14 maart 2025	Invite from Israeli Government Opens New Chapter for French Far-Right Party – lemonde.fr
Reuters, december 2023	Dutch Election Winner Wilders Meets Herzog – ynetnews.com
Financial Times, 23 mei 2024	EU's Far-Right Bloc Expels Germany's AfD – ft.com

Aanvullende documentatie en statistieken — oktober 2026

Voor de interpretatie van Duitse exportcijfers is het onderscheid tussen exportvergunningen, feitelijke leveringen, oorlogswapens en overige militaire goederen essentieel. Het European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR) rapporteert op basis van officiële gegevens circa € 1,47 miljard aan goedgekeurde militaire exporten naar Israël tussen oktober 2023 en juni 2026, waarvan ongeveer € 528,9 miljoen aan oorlogswapens. Deze bedragen beschrijven vergunningen, niet noodzakelijk gerealiseerde leveringen. ECCHR-rapport 2026.

Periode	Waarde van Duitse exportvergunningen naar Israël	Officiële bron en interpretatie
November–december 2025	€ 103.804.460	Duitse Bondsdag, antwoord 21/5906; vergunningen, geen leveringsstatistiek
Januari–maart 2026	€ 63.589.742	Duitse Bondsdag, antwoord 21/7784; voorlopige cijfers. Ongeveer 67% van de waarde betreft een maritiem grootproject en 21% samenwerking van Duitse en Israëlische ondernemingen ten behoeve van de Bundeswehr; dit is dus niet automatisch een bedrag aan wapens bestemd voor inzet in Gaza.
April–juni 2026	€ 735.763.266	

Een tweede controle betreft de fabriek in Osnabrück. Volkswagen maakte in september 2026 bekend dat een mogelijke overname en herbestemming tot defensieproductielocatie werd voorbereid, met Rafael Advanced Defense Systems als beoogde technologiepartner voor luchtverdediging. Volgens Volkswagen was de transactie nog afhankelijk van definitieve overeenkomsten en goedkeuringen. Een geplande industriële samenwerking mag daarom niet als reeds volledig gerealiseerde productie worden beschreven. De Franse transparantieautoriteit HATVP registreert ELNET France als belangenvertegenwoordiger, met onder meer activiteiten rond Frans-Israëlische betrekkingen en de erkenning van een Palestijnse staat. Dat documenteert georganiseerde politieke belangenbehartiging, maar vormt op zichzelf geen bewijs dat ELNET een specifieke overheidsbeslissing heeft bepaald. Redactionele verificatiestatus: deze aanvulling is op primaire en rechtstreeks herleidbare bronnen gebaseerd. Overige specifieke beweringen in het oorspronkelijke hoofdstuk — waaronder uitspraken over politieke motieven, individuele contacten en causaliteit — zijn in deze brongetrouwe versie behouden, maar vereisen nog een afzonderlijke controle vóór definitieve publicatie.

1.2 De Amerikaanse Machinerie: Lobby, Geld en de Illusie van Hegemonie

Al meer dan drie decennia presenteren opeenvolgende Amerikaanse regeringen de relatie met Israël als een hoeksteen van het buitenlands beleid. Van Bill Clinton tot de tweede termijn van Donald Trump in 2026, is er een opmerkelijke continuïteit waarneembaar. Presidenten mogen publiekelijk kritiek leveren op nederzettingen of oproepen tot een tweestatenoplossing, maar in de praktijk blijft de militaire en diplomatieke bescherming onaangetast. Deze dynamiek roept een fundamentele geopolitieke vraag op: hoe kan een supermacht, die amper 5% van de wereldbevolking vertegenwoordigt maar wel een omvangrijk wereldwijd netwerk van militaire bases en faciliteiten wereldwijd onderhoudt, haar eigen strategische belangen en diplomatieke geloofwaardigheid structureel ondergeschikt maken aan de agenda van een regionale bondgenoot? Het antwoord ligt niet in de grillen van individuele presidenten, maar in een diep verankerd institutioneel en financieel systeem dat de Amerikaanse beleidsvorming stuurt. Dit systeem bestaat uit langetermijnwetgeving, georganiseerde lobbynetwerken, campagnefinanciering en de belangen van de defensie-industrie.

De presidentiële paradox: 34 jaar onvoorwaardelijke steun

De schijnbare tegenstelling tussen presidentiële retoriek en daadwerkelijk beleid wordt het scherpst geïllustreerd door een systematische analyse van zes opeenvolgende administraties. Wat opvalt is niet de variatie, maar de structurele continuïteit in de materiële steun, ongeacht de politieke kleur van de bewoner van het Witte Huis.

Bill Clinton (1993–2001) hostte de historische Oslo-akkoorden en investeerde aanzienlijke diplomatiek kapitaal in het vredesproces. Tegelijkertijd consolideerde zijn administratie in 1998 het eerste langetermijnkader voor Amerikaanse steun: een toezegging van minimaal 26,7 miljard dollar (waarvan 21,3 miljard militair) voor de periode 1999–2008. De nederzettingenpolitiek werd bekritiseerd, maar nooit gestraft met financiële consequenties. Tegen de tijd van de Camp David-top in juli 2000 was de territoriale realiteit op de grond al onomkeerbaar veranderd.

George W. Bush (2001–2009) integreerde de Israëlisch-Amerikaanse relatie dieper in het kader van de 'War on Terror'. In april 2004 erkende Bush in een briefwisseling met Ariel Sharon dat grote bestaande Israëlische bevolkingscentra in de bezette gebieden moesten worden meegenomen in onderhandelingen over definitieve grenzen – een feitelijke voorafgaande erkenning van nederzettingenblokken. In 2007 werd een nieuw tienjarig militair hulppakket van 30 miljard dollar afgesloten voor

2009–2018.

Barack Obama (2009–2017) illustreert de paradox het scherpst. In zijn Caïro-toespraak van juni 2009 erkende hij het Palestijnse lijden en noemde hij de nederzettingenactiviteit "illegitiem". In december 2016 rapporteerde zijn eigen Witte Huis dat het aantal kolonisten op de Westelijke Jordaanoever met meer dan 100.000 was gestegen sinds 2009, tot bijna 400.000 (exclusief Oost-Jeruzalem). Op 23 december 2016 onthield de VS zich bij VN-Veiligheidsraadresolutie 2334, die de nederzettingen onwettig verklaarde. Maar slechts drie maanden eerder, in september 2016, had Obama het grootste militaire hulppakket in de geschiedenis van de relatie ondertekend: 38 miljard dollar voor 2019–2028 (33 miljard aan Foreign Military Financing en 5 miljard aan raketverdediging). Diplomatieke kritiek en materiële versterking gingen hand in hand.

Donald Trump I (2017–2021) doorbrak de diplomatieke conventies. In december 2017 erkende hij Jeruzalem als hoofdstad van Israël, in maart 2019 de Israëlische soevereiniteit over de Golanhoogten, en in november 2019 verklaarde minister van Buitenlandse Zaken Mike Pompeo dat nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever niet langer "in strijd met het internationaal recht" werden beschouwd – een omkering van het Amerikaanse standpunt sinds 1978. De terugtrekking uit het Iraanse nucleaire akkoord (JCPOA) in mei 2018 en de Abraham-akkoorden van september 2020 versterkten de Israëlische positie verder, zonder de kernkwestie van de Palestijnse soevereiniteit op te lossen.

Joe Biden (2021–2025) beloofde de conventionele diplomatie te herstellen, maar keerde de erkenning van Jeruzalem niet terug. Na de Hamas-aanvallen van 7 oktober 2023 versnelde zijn administratie de militaire leveringen. Een studie van de Costs of War, gerapporteerd door de Associated Press, schatte dat de VS minstens 21,7 miljard dollar aan militaire steun leverden in de eerste twee jaar na 7 oktober, waarvan ongeveer 17,9 miljard dollar onder Biden. In mei 2024 pauzeerde Biden tijdelijk een zending van circa 1.800 bommen van 2.000 pond en 1.700 bommen van 500 pond uit bezorgdheid over hun gebruik in het dichtbevolkte Rafah – een ongekende stap die voor het eerst specifieke Amerikaanse wapens koppelden aan de gevolgen van Israëlische operaties. De beperking was echter smal; andere vormen van militaire steun gingen door.

Donald Trump II (2025–2026) keerde terug met de belofte buitenlandse oorlogen te beëindigen, maar werd geconfronteerd met een uitbreidende regionale confrontatie. Het 'ceasefire'-kader van oktober 2025 leverde aanvankelijk resultaten op, maar tegen oktober 2026 controleerde Israël nog steeds circa tweederde van Gaza. De operaties tegen de Houthi's in Jemen (Operation Rough Rider, maart 2025)

en de militaire confrontatie met Iran leidden tot ernstige verstoringen in de Straat van Hormuz. Op 9 oktober 2026 rapporteerde de Associated Press dat Trump verdere Amerikaanse militaire aanvallen op Iran had uitgesloten vóór de tussentijdse verkiezingen van 3 november, maar latere escalatie niet uitsloot.

De val van de tienjarige akkoorden: institutionele vergrendeling

De structurele continuïteit wordt het duidelijkst wanneer de drie grote tienjarige militaire hulppakketten naast elkaar worden gelegd:

Administratie	Akkoord	Bedrag (nominaal)	Periode
Clinton (1998)	Eerste MOU	$26,7 miljard (inclusief economische steun)	FY1999–FY2008
G.W. Bush (2007)	Tweede MOU	$30 miljard (zuiver militair)	FY2009–FY2018
Obama (2016)	Derde MOU	$38 miljard (zuiver militair)	FY2019–FY2028

Deze bedragen zijn nominaal en niet voor inflatie gecorrigeerd, en zijn niet direct vergelijkbaar als maatstaf voor jaarlijkse militaire steun. Maar de progressie onthult een belangrijke structurele ontwikkeling: militaire hulp hield op een jaarlijkse begrotingsbeslissing te zijn en werd een langetermijnplanningskader dat administraties overspande. Dit creëert een institutioneel momentum dat onafhankelijk is van de zittende president. Defensieplanning, industriële investeringen en militaire samenwerking worden georganiseerd rond de veronderstelling dat de Amerikaanse financiering zal doorgaan. Een president die substantiële voorwaarden wil stellen, botst niet alleen op de Israëlische regering, maar ook op gevestigde verwachtingen, Congresrelaties en belangen in de defensie-industrie.

De ontleding van het $26,38 miljard noodpakket van april 2024

De noodtoewijzingen die in april 2024 werden goedgekeurd, bieden een uitzonderlijk duidelijk voorbeeld van hoe militaire steun, defensie-aankopen en regionale operaties met elkaar verweven zijn. Het Huis van Afgevaardigden keurde op 20 april 2024 de Israel Security Supplemental Appropriations Act (H.R. 8034) goed met 366 tegen 58 stemmen, met brede bipartisaanse steun (193 Republikeinen voor, 21 tegen; 173 Democraten voor, 37 tegen).

Het House Appropriations Committee beschreef het Israël-gerelateerde supplementaire pakket als circa 26,38 miljard dollar. Dit cijfer mag echter niet worden gepresenteerd als 26,38 miljard dollar contant geld dat rechtstreeks naar de

Israëlische schatkist werd overgemaakt. Het pakket omvatte verschillende uitgavencategorieën:

Uitgavencategorie	Bedrag
Aanvulling Iron Dome en David's Sling	$4,0 miljard
Iron Beam raketverdediging	$1,2 miljard
Foreign Military Financing voor geavanceerde wapens en diensten	$3,5 miljard
Productie van artillerie en kritieke munitie	$1,0 miljard
Aanvulling van defensiegoederen en -diensten geleverd aan Israël	$4,4 miljard
Amerikaanse militaire operaties in de regio	$2,4 miljard

Deze ontleding onthult drie verschillende economische relaties. Ten eerste ondersteunen sommige toewijzingen rechtstreeks de Israëlische militaire capaciteiten. Ten tweede financieren sommige de vervanging van eerder overgedragen Amerikaanse uitrusting. Ten derde ondersteunen sommige Amerikaanse militaire operaties die verband houden met de regionale veiligheid. De begunstigden en de boekhoudkundige behandeling verschillen. Een wapenaankoop kan bestellingen genereren voor defensiefabrikanten. Aanvullingsfinanciering kan Amerikaanse militaire voorraden financieren. Regionale operationele financiering kan personeel, logistiek en operationele kosten ondersteunen. Deze uitgaven zijn gerelateerd aan de veiligheid van Israël, maar niet identiek aan directe steun aan Israël.

Van lobby naar electorale machine: De evolutie van AIPAC

Om deze continuïteit te begrijpen, moet de rol van het American Israel Public Affairs Committee (AIPAC) forensisch worden ontleed. Historisch gezien richtte AIPAC zich op netwerken en klassieke lobby. Dit veranderde fundamenteel in december 2021, toen de organisatie twee nieuwe electorale structuren lanceerde die strikt gescheiden moeten worden in de analyse:

- **AIPAC PAC (FEC-ID: C00797670)**: Een traditioneel Political Action Committee dat directe, wettelijk gelimiteerde bijdragen kan doen aan kandidaten. In de cyclus 2023–2024 ontving dit comité circa 57,87 miljoen dollar, waarvan ongeveer 53,70 miljoen dollar werd bijgedragen aan kandidaten en andere politieke comités. De FEC-statistieken identificeren AIPAC PAC als het grootste comité in die specifieke categorie voor de periode 2023–2024.
- **United Democracy Project (UDP) (FEC-ID: C00799031)**: Een 'Super PAC' dat onbeperkte middelen mag inzamelen en besteden aan *onafhankelijke verkiezingsuitgaven* (independent expenditures), zolang er geen illegale coördinatie is met de campagneteams van kandidaten. In de verkiezingscyclus

2025–2026 rapporteerde UDP tot 31 augustus 2026 circa 109,72 miljoen dollar aan ontvangsten, 83,61 miljoen dollar aan totale uitgaven, en 53,41 miljoen dollar aan specifieke onafhankelijke uitgaven. Er bleef 54,92 miljoen dollar aan liquide middelen over.

Deze cijfers bewijzen niet dat AIPAC het Congres 'koopt' of dat buitenlandse regeringen direct de touwtjes in handen hebben. Ze bewijzen wel dat pro-Israëlische netwerken over de financiële capaciteit beschikken om de electorale omgeving van specifieke congresdistricten ingrijpend te beïnvloeden.

De prijs van afwijkende standpunten: De casus Bowman en Bush

De impact van deze financiële machinerie werd pijnlijk zichtbaar tijdens de Democratische voorverkiezingen van 2024. Twee zittende afgevaardigden, Jamaal Bowman (New York) en Cori Bush (Missouri), hadden zich uitgesproken kritisch getoond over de Israëlische militaire operaties in Gaza en stemden op 20 april 2024 tegen H.R. 8034. Na hun 'nee'-stem intervenieerde UDP massaal. FEC-afgeleide transactierecords, samengesteld door MyRepTracker, identificeren de volgende kandidaat-specifieke uitgaven:

Kandidaat	UDP-activiteit	Bedrag, 2024 cyclus
Jamaal Bowman	Onafhankelijke uitgaven tegen	$9.865.493
George Latimer	Onafhankelijke uitgaven voor	$4.682.560
Cori Bush	Onafhankelijke uitgaven tegen	$5.242.260
Wesley Bell	Onafhankelijke uitgaven voor	$3.356.279

Beide zittende critici verloren hun nominatie. Hoewel verkiezingsresultaten nooit aan één enkele factor kunnen worden toegeschreven (lokale dynamiek en kandidaatkwaliteit spelen ook een rol), tonen deze casussen onweerlegbaar aan dat afwijkende standpunten over Israël een significant financieel en electoraal risico met zich meebrengen voor Democratische volksvertegenwoordigers.

Het volgende register illustreert een methodologisch principe: een ontbrekend financieel cijfer kan niet worden geïnterpreteerd als bewijs dat een politicus geen bijdragen heeft ontvangen. Vóór het publiceren van een definitief bedrag moeten alle relevante kandidaatcomités, rapportageperioden, terugbetalingen en comité-overdrachten worden gecontroleerd.

Politicus	H.R. 8034 stem, april 2024	Geverifieerde UDP onafhankelijke uitgave, 2024	Directe AIPAC PAC bijdrage

Jamaal Bowman	Nee	$9.865.493 tegen	Nog niet vastgesteld
George Latimer	Geen Huis-lid voor deze stemming	$4.682.560 voor	Nog niet vastgesteld
Cori Bush	Nee	$5.242.260 tegen	Nog niet vastgesteld
Wesley Bell	Geen Huis-lid voor deze stemming	$3.356.279 voor	Nog niet vastgesteld
Alexandria Ocasio-Cortez	Nee	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld
Ilhan Omar	Nee	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld
Rashida Tlaib	Nee	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld
Thomas Massie	Nee	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld
Hakeem Jeffries	Ja	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld
Mike Johnson	Ja	Niet vastgesteld in deze review	Nog niet vastgesteld

De Senaatsstemmen 2025-2026: de oplopende oppositie

Congressteun voor Israël blijft substantieel, maar stemmingsgegevens onthullen een toenemende bereidheid onder sommige senatoren om specifieke wapenverkopen uit te dagen. Senator Bernie Sanders introduceerde verschillende resoluties om bepaalde wapenverkopen aan Israël te blokkeren. Deze initiatieven bieden een meetbaar dossier van congresongenigheid:

Datum	Resolutie	Stemmen vóór ontladingsmotie	Stemmen tegen
3 april 2025	S.J.Res. 26	15	83
30 juli 2025	S.J.Res. 34	24	73
30 juli 2025	S.J.Res. 41	27	70
15 april 2026	S.J.Res. 32 (Caterpillar bulldozers)	40	59

De stemmingen betroffen verschillende resoluties en voorgestelde overdrachten. Ze illustreren veranderende niveaus van steun voor het overwegen van afkeuring, niet een identieke vraag die drie keer werd herhaald. De resolutie van april 2026 betrof een voorgestelde verkoop van Caterpillar-bulldozers en bijbehorende uitrusting, die critici koppelden aan sloopacties in bezet Palestijns gebied. De stemmingen onthullen twee gelijktijdige ontwikkelingen. De Senaat verwierp herhaaldelijk pogingen om afkeuring van specifieke wapenverkopen te bevorderen. Maar het aantal senatoren dat deze initiatieven steunde, nam toe over de geselecteerde stemmingen. Dit stelt niet vast dat het Congres op het punt staat zijn algehele beleid om te keren. Het toont wel aan dat het congresdebat over voorwaarden voor Amerikaanse militaire steun zichtbaarder en consequenter is geworden.

De defensie-industrie: waar militaire steun industriële uitgaven wordt

De financiële relatie tussen de Verenigde Staten en Israël stopt niet wanneer het Congres militaire steun toeewijst. Een aanzienlijk deel van het geld wordt gebruikt om Amerikaanse militaire goederen en diensten te kopen. Dit creëert een verbinding tussen buitenlandse steun en binnenlandse defensieproductie. Het Congressional Research Service legde in juni 2026 uit dat de meeste Amerikaanse militaire steun aan Israël de aankoop van Amerikaanse defensieaannemers financiert. Het merkte ook op dat het Israëlische leger nog steeds substantieel afhankelijk is van Amerikaanse uitrusting, toeleveringsketens en bepaalde vormen van directe defensieve steun. Het basismechanisme werkt als volgt: het Amerikaanse Congres wijst militaire steun toe → Amerikaanse steun en aankoopprogramma's (Foreign Military Financing en defensie-toewijzingen) → Amerikaanse aannemers (vliegtuigen, wapens, componenten en diensten) → Gezamenlijke defensieprogramma's (raketverdediging, onderzoek en co-productie) → Israëlische militaire capaciteiten. OpenSecrets compileerde politieke bijdragen die verband houden met defensiesectororganisaties tijdens de verkiezingscyclus 2023–2024:

Organisatie	Bijdragen
Lockheed Martin	$4,7 miljoen
Northrop Grumman	$3,4 miljoen
RTX (Raytheon)	$2,9 miljoen
General Dynamics	$2,2 miljoen

Deze bedragen dekken bijdragen die verband houden met elke organisatie across federale politieke activiteit. Zij identificeren niet hoeveel elke aan het bedrijf gelieerde donor aan enige specifieke congresvertegenwoordiger bijdroeg. Noch stellen zij vast dat de bijdragen bedoeld waren om specifiek beleid ten aanzien van

Israël te beïnvloeden. Een cruciaal detail in het Obama-MOU van 2016 was de gefaseerde afschaffing van 'Off-Shore Procurement' (OSP) tegen 2028. Historisch genoot Israël een ongebruikelijk privilege dat een deel van de Amerikaanse militaire steun toeliet om te worden besteed aan Israëlisch vervaardigde militaire uitrusting. Het Obama-akkoord stelde een tijdspad vast om dit privilege tegen boekjaar 2028 af te schaffen. Het Congressional Research Service documenteerde de afbouw en legde uit dat sommige Israëlische defensiebedrijven Amerikaanse dochterondernemingen of fusies overwogen om toegang te behouden tot financiering via Amerikaanse steun. Dit betekent dat Israël haar Amerikaanse hulpgeld voortaan vrijwel volledig moet besteden aan Amerikaanse goederen en diensten, waardoor de hulp effectief functioneert als een subsidie voor de eigen Amerikaanse werkgelegenheid en defensieproductie.

De 'Revolving Door': AIPAC, congresstaf en overheidsinstellingen

Politieke invloed werkt niet uitsluitend door middel van campagnebijdragen. Professionele netwerken zijn ook belangrijk. Congresmedewerkers, lobbyisten, uitvoerende ambtenaren en belangenorganisaties wisselen vaak van instelling tijdens hun loopbaan. Dit fenomeen staat bekend als de 'revolving door'. In mei 2026 publiceerde de mensenrechtenorganisatie DAWN een onderzoek naar professionele connecties tussen huidige en voormalige AIPAC-medewerkers. Het onderzoek gebruikte openbaar bekendgemaakte tewerkstellingsgeschiedenissen en professionele netwerkinformatie. DAWN rapporteerde dat 66 voormalige AIPAC-stafleden op dat moment werkten voor de Amerikaanse federale overheid, waaronder 40 in het Congres. Het identificeerde ook 23 huidige AIPAC-stafleden met eerdere ervaring in Amerikaanse overheidsinstellingen, waaronder 17 die in het Congres hadden gewerkt. Deze bevindingen zijn relevant omdat ervaren stafleden wetgevingsprocedures, commissiestructuren, politieke relaties en de werking van federale agentschappen begrijpen. Dergelijke ervaring kan belangenbehartiging effectiever maken. Professionele connecties zijn echter geen bewijs van onwettige coördinatie.

Het volgende MOU na 2028: een structurele verschuiving?

Het huidige 38 miljard dollar hulpmemorandum verloopt aan het einde van boekjaar 2028. In juni 2026 rapporteerde het Congressional Research Service dat de Trump-administratie en de Israëlische regering een mogelijke opvolgerovereenkomst bespraken. Het rapport merkte ook op dat Netanyahu's publieke verklingen pleitten voor een geleidelijke vermindering van traditionele Amerikaanse militaire grants ten gunste van meer gelijkwaardige samenwerking en gezamenlijke investeringen in

defensie en technologie.

Deze ontwikkeling bemoeilijkt de veronderstelling dat Israël noodzakelijkerwijs het bestaande steunmodel voor onbepaalde tijd wenst te behouden. Er zijn verschillende mogelijke redenen om een andere regeling te overwegen: Israël kan zijn afhankelijkheid van Amerikaanse politieke beslissingen willen verminderen; gezamenlijk onderzoek en ontwikkeling kunnen alternatieve mechanismen bieden om defensiesamenwerking te handhaven; Amerikaanse beleidsmakers kunnen meer van de relatie willen verschuiven naar industriële samenwerking in plaats van directe grant-steun.

Een verandering in de vorm van steun zou echter niet noodzakelijk een vermindering van militaire samenwerking betekenen. Gezamenlijke onderzoeksprogramma's, raketverdedigingsontwikkeling, inlichtingensamenwerking en aankoopcontracten zouden kunnen doorgaan, zelfs als traditionele grants werden verminderd. De sleutelvraag is daarom niet simpelweg hoeveel steun in een toekomstig memorandum verschijnt. Het is welke financiële verplichtingen, aankooprelaties en militaire verbintenissen de bestaande structuur zouden vervangen.

Conclusie: Convergentie, geen complot

De Amerikaanse steun aan Israël is niet het resultaat van een monolithisch complot of directe buitenlandse controle. Het is het product van een netwerk van overlappende institutionele prikkels: strategische samenwerking, bipartisaanse Congresdynamiek, georganiseerde electorale financiering en de winstgevendheid van de defensie-industrie. Deze structuur verklaart waarom de relatie standhoudt, zelfs wanneer de publieke opinie kantelt en wanneer militaire acties in strijd zijn met het internationaal humanitair recht.

De macht van dit systeem ligt niet in geheimzinnigheid, maar in de openlijke, wettelijk vastgelegde verwevenheid van geld, politiek en defensie. Het is deze verwevenheid die de VS (5% van de wereldbevolking, 750 basissen) dwingt tot een beleid dat haar eigen strategische belangen en diplomatieke geloofwaardigheid ondermijnt, ten gunste van een regionale bondgenoot die amper 6 miljoen Joden telt en droomt van een demografisch onhoudbaar "Groter Israël".

Bronnen en documentatie

Bron	Documentatie
Congressional Research Service	U.S. Foreign Aid to Israel: Overview and Developments Since October 7, 2023 (PDF) – crsreports.congress.gov

Bron	Documentatie
Congressional Research Service	Possible Changes in U.S. Military Aid to Israel, juni 2026 – crsreports.congress.gov
Obama White House Archive	Explanation of the U.S. abstention on Resolution 2334, december 2016 – obamawhitehouse.archives.gov
Congressional Research Service	Israel: Major Issues and U.S. Relations – crsreports.congress.gov
U.S. State Department Archive	Opening of the U.S. Embassy in Jerusalem, mei 2018 – 2017-2021.state.gov
Trump White House Archive	Abraham Accords agreement, september 2020 – trumpwhitehouse.archives.gov
U.S. State Department	U.S. abstention on Gaza ceasefire resolution, maart 2024 – www.state.gov
Congressional Research Service	Review of an Arms Sale to Israel, mei 2024 – crsreports.congress.gov
United Nations	Security Council Resolution 2728, maart 2024 – www.un.org
Reuters	Biden's Rafah weapons warning, 8 mei 2024 – www.reuters.com
Associated Press	Study of American military assistance since October 2023 – apnews.com
Reuters, 6 oktober 2026	One year after Trump's Gaza ceasefire plan – www.reuters.com
The Washington Post, 5 oktober 2026	Pentagon disagreements over military operations in Yemen – www.washingtonpost.com
International Court of Justice	Legal consequences of Israel's policies in the Occupied Palestinian Territory – www.icj-cij.org
International Criminal Court	Situation in the State of Palestine – www.icc-cpi.int
Federal Election Commission	AIPAC PAC, C00797670 – www.fec.gov
Federal Election Commission	United Democracy Project, C00799031 – www.fec.gov
Federal Election Commission	Top PAC contributions, 2023–2024 (PDF) – www.fec.gov
ProPublica	UDP independent expenditures, 2024 – www.propublica.org
MyRepTracker	Candidate-specific UDP expenditures – www.myreptracker.org

Bron	Documentatie
FactCheck.org, augustus 2026	UDP campaign-finance profile – www.factcheck.org
OpenSecrets, augustus 2026	AIPAC's super PAC and the 2026 elections – www.opensecrets.org
U.S. House Clerk	Roll Call 152, H.R. 8034 – clerk.house.gov
U.S. Senate	Lobbying Disclosure Act database – lda.senate.gov
Federal Election Commission	Campaign finance search – www.fec.gov
USAspending.gov	Federal contracts and spending – www.usaspending.gov
Federal Procurement Data System	Federal procurement records – www.fpds.gov
U.S. Senate	3 april 2025, S.J.Res. 26 – www.senate.gov
U.S. Senate	30 juli 2025, S.J.Res. 34 – www.senate.gov
U.S. Senate	15 april 2026, S.J.Res. 32 – www.senate.gov
Congressional Research Service	Congressional votes related to the Israel-Hamas conflict (PDF) – crsreports.congress.gov
House Committee on Appropriations – Republicans	2024 security supplemental legislation – appropriations.house.gov
DAWN, mei 2026	AIPAC professional networks and government connections – dawnmena.org
Reuters, juli 2025	Senate rejects measures to block arms sales – www.reuters.com
Congress.gov	FY2024 National Security Supplemental Funding – www.congress.gov

Aanvullende broncontrole en statistieken — oktober 2026

Onderwerp	Geverifieerd gegeven	Afbakening en bron
United Democracy Project, ontvangsten	112.820.861,12 USD	FEC, verkiezingscyclus 2025–2026, rapportage tot 14 oktober 2026; ontvangsten zijn niet gelijk aan uitgaven. FEC-commissieoverzicht.
United Democracy Project, uitgaven	85.057.423,26 USD totale uitgaven, waarvan 53.603.927,44 USD onafhankelijke verkiezingsuitgaven	FEC, rapportage tot 14 oktober 2026; deze bedragen mogen niet bij elkaar worden opgeteld omdat de onafhankelijke uitgaven deel uitmaken van het totaal. FEC.

Onderwerp	Geverifieerd gegeven	Afbakening en bron
Amerikaans-Israëlische militaire-steunafspraak	38 miljard USD over begrotingsjaren 2019–2028	33 miljard USD Foreign Military Financing en 5 miljard USD raketverdediging, onder voorbehoud van jaarlijkse Congresbegrotingen. Congressional Research Service, 4 juni 2026.
Gebruikelijke jaarlijkse MOU-verdeling	3,3 miljard USD FMF en 0,5 miljard USD raketverdediging	Basisbedragen, exclusief aanvullende kredieten; toegezegde, toegewezen en daadwerkelijk uitbetaalde middelen zijn verschillende grootheden. CRS, 28 mei 2025.

Methodologische aandachtspunten voor de definitieve eindredactie

Het AIPAC Political Action Committee en United Democracy Project zijn juridisch en boekhoudkundig verschillende organisaties. Een super PAC verricht onafhankelijke verkiezingsuitgaven; die bedragen zijn niet hetzelfde als rechtstreekse giften aan kandidaten. Voor de casussen Jamaal Bowman en Cori Bush moeten de bedragen worden herleid tot de betreffende verkiezingscyclus, kandidaat, uitgavencategorie en de precieze FEC-registraties. Uit financiële invloed alleen volgt geen bewijs dat een kandidaat of president onder buitenlandse controle staat. Voor de defensie-industrie moeten contractwaarde, begrotingskrediet, daadwerkelijke levering en gerealiseerde bedrijfsomzet afzonderlijk worden behandeld.

Redactionele conclusie: deze aanvullende cijfers ondersteunen onderzoek naar de omvang van de Amerikaanse steun en verkiezingsfinanciering, maar de politieke causaliteit blijft een afzonderlijke onderzoeksvraag. Beweringen over motieven en beleidscontrole worden in de definitieve tekst alleen als vaststaand gepresenteerd wanneer de onderliggende documenten dat daadwerkelijk aantonen.

2.1 Zionisme als Politiek Project en de Juridische Rekening

Om de huidige geopolitieke impasse te begrijpen, is het essentieel om een fundamenteel onderscheid te maken: dat tussen het Jodendom als religieuze en ethische traditie, en het politieke zionisme als een laat-19e-eeuwse nationalistische ideologie. Dit onderscheid is niet slechts academisch; het is cruciaal voor het begrijpen van waarom kritiek op het Israëlische staatsproject niet gelijkgesteld kan worden aan antisemitisme, en waarom bepaalde Joodse theologische stromingen zelf de felste critici zijn van het zionisme.

De historische oorsprong: van religie naar nationalisme

Het moderne politieke zionisme ontstond in Europa tijdens de late negentiende eeuw, tegen een achtergrond van stijgend nationalisme, antisemitisme en debatten over Joodse identiteit en emancipatie. Het Eerste Zionistencongres, georganiseerd door Theodor Herzl in Bazel in 1897, markeerde een bepalend moment in de institutionele ontwikkeling van de beweging. Herzl, een Oostenrijks-Hongaarse Joodse journalist en politiek denker, pleitte voor de oprichting van een openbaar en wettelijk veiliggesteld thuisland voor het Joodse volk. Het is cruciaal om te erkennen dat het politieke zionisme een modern nationalistische beweging was, eerder dan een directe voortzetting van traditionele Joodse religieuze praktijk. Sommige van de vroege leiders van de beweging waren seculiere Joden die religieuze observatie niet als centraal beschouwden voor hun politieke identiteit.

Vanuit dit perspectief transformeerde het zionisme historische en religieuze verbindingen met Palestina in een modern territoriaal en politiek project. De documentaire benadrukt ook de rol van bijbelse narratieven en christelijk-zionistische steun bij het legitimeren van Joodse nederzettingen in Palestina. Critici beargumenteren dat religieuze en historische claims werden gebruikt om de oprichting van een Joods nationaal thuisland te rechtvaardigen in een territorium dat al bewoond werd door een Arabische Palestijnse bevolking. Dit argument roept een fundamenteel onderscheid op tussen de historische en religieuze gehechtheid van Joodse gemeenschappen aan het land en de politieke vraag hoe concurrerende nationale claims konden worden verzoend.

Jodendom, zionisme en concurrerende interpretaties van Joodse identiteit

Een terugkerend thema in de documentaire is het onderscheid tussen Jodendom als religie en zionisme als politieke ideologie. Een religieus georiënteerde geïnterviewde beargumenteert dat Jodendom is gebaseerd op religieuze wet, ethische verplichtingen en spirituele tradities, eerder dan op het najagen van territoriale soevereiniteit. De spreker handhaaft dat de geboden tegen doden, stelen en het onderdrukken van anderen onverenigbaar zijn met de verplaatsing en onteigening van Palestijnen. Volgens deze interpretatie week het politieke zionisme af van essentiële Joodse leringen door de oprichting van een territoriale staat tot een centraal doel te maken.

De documentaire presenteert dit argument als bewijs dat oppositie tegen zionisme ook kan voortkomen vanuit Joodse religieuze tradities. Dit is een cruciaal punt: Joodse perspectieven op zionisme zijn divers. Sommige religieuze Joodse gemeenschappen hebben historisch zionisme tegengewerkt, terwijl anderen Joodse

staatsof op religieuze, historische of politieke gronden hebben ondersteund. Evenzo zijn seculiere Joodse houdingen ten aanzien van zionisme aanzienlijk gevarieerd. Het centrale punt van de documentaire is dat Jodendom en zionisme niet automatisch als identieke concepten moeten worden behandeld, en dat kritiek op een politieke ideologie moet worden onderscheiden van vijandigheid tegenover Joodse mensen of Jodendom.

Nederzetting, onteigening en de Palestijnse ervaring

De documentaire portretteert de ontwikkeling van zionistische nederzetting in Palestina als een proces dat Joodse immigratie en territoriale ambities in conflict bracht met de rechten en aspiraties van de bestaande Palestijnse bevolking. Vanaf de late negentiende eeuw veranderden Joodse immigratie, grondaankopen, landbouwnederzettingen en de creatie van zionistische politieke instellingen het demografische en politieke landschap van het Ottomaanse en vervolgens het Britse Mandaatgebied Palestina. De documentaire beargumenteert dat deze ontwikkelingen de fundamenten legden voor een conflict over land, soevereiniteit en nationale identiteit.

Haar Palestijnse geïnterviewden beschrijven zionisme als een koloniaal-nederzettingproject dat bedoeld was om Joodse politieke controle te vestigen over een territorium dat al bewoond werd door een ander volk. Zij interpreteren de verplaatsing van Palestijnen tijdens de oorlog van 1948, bekend bij Palestijnen als de Nakba, als een beslissende fase in dit proces. Honderdduizenden Palestijnen vluchtten of werden verdreven uit hun huizen tijdens het conflict, wat een vluchtelingenprobleem creëerde dat onopgelost blijft. De documentaire interpreteert deze gebeurtenissen als onderdeel van een bredere geschiedenis van Palestijnse onteigening.

Eén geïnterviewde beschrijft het conflict als een poging om de inheemse bevolking te vervangen door immigratie, nederzetting en politieke dominantie. De documentaire gaat verder en beargumenteert dat etnische zuivering en territoriale controle terugkerende kenmerken zijn geweest van het zionistische project. Dit zijn de historische en politieke interpretaties van de documentaire. Zij moeten worden onderzocht tegen archiefbewijs, concurrerende historische wetenschap en de verschillende politieke stromingen die binnen het zionisme hebben bestaan.

De betekenis van "Total Victory": genocidale implicaties

De documentaire daagt de taal van "totale overwinning" uit die door Israëlische politieke en militaire leiders wordt gebruikt. Haar geïnterviewden beargumenteren

dat de frase niet uitsluitend kan worden begrepen in termen van militaire doelstellingen. Zij beweren dat, binnen het beleid van Israël's huidige leiderschap, het najagen van totale overwinning het risico loopt om onscheidbaar te worden van de vernietiging van het Palestijnse politieke, sociale en territoriale bestaan. Eén spreker interpreteert het concept als een poging om een historisch proces van verplaatsing te voltooien dat begon vóór de oprichting van Israël en versnelde tijdens de oorlog van 1948.

De documentaire verbindt deze interpretatie met de vernietiging van huizen, gedwongen verplaatsing, beperkingen op humanitaire hulp en de erosie van de voorwaarden die nodig zijn voor het overleven van Palestijnse gemeenschappen. De spreker karakteriseert deze ontwikkelingen als onderdeel van een genocidaal proces. Dit is een ernstige juridische en historische beschuldiging. Het vereist het onderscheiden van de interpretatie van de spreker, gedocumenteerde daden, beschuldigingen van genocidaal intentie en bevindingen door bevoegde internationale rechtbanken.

Het Genocide Verdrag van 1948 definieert genocide als bepaalde daden gepleegd met het intentie om een nationale, etnische, raciale of religieuze groep geheel of gedeeltelijk te vernietigen. Deze daden omvatten het doden van leden van de groep, het veroorzaken van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel aan leden van de groep, het opzettelijk opleggen van levensomstandigheden die zijn berekend om de fysieke vernietiging van de groep geheel of gedeeltelijk teweeg te brengen, en het opleggen van maatregelen die bedoeld zijn om geboorten binnen de groep te voorkomen. De documentaire roept niettemin een belangrijke vraag op: wat zou militaire overwinning betekenen als de burgerbevolking van Gaza werd achtergelaten zonder de infrastructuur, veiligheid en middelen die nodig zijn om gewoon leven in stand te houden?

De juridische afrekening: ICJ, ICC en het internationaal recht

De oorlog in Gaza heeft geleid tot een ongekende juridische afrekening op het wereldtoneel. Deze juridische procedures moeten nauwkeurig worden beschreven, aangezien beschuldigingen, voorlopige maatregelen, arrestatiebevelen en definitieve rechterlijke bevindingen verschillende juridische handelingen zijn.

Het Internationaal Gerechtshof (ICJ): In de zaak die door Zuid-Afrika werd ingesteld tegen Israël onder de Genocide Convention, heeft het ICJ voorlopige maatregelen opgelegd in januari, maart en mei 2024. Deze maatregelen waren bedoeld om rechten onder de Genocide Convention te beschermen en onherstelbare schade te voorkomen terwijl de zaak voortgaat. Op 24 mei 2024 beval het Hof Israël,

in overeenstemming met zijn verplichtingen onder de Convention, om zijn militair offensief en andere acties in Rafah stop te zetten die omstandigheden van leven zouden kunnen opleggen die in staat zijn om de fysieke vernietiging van de Palestijnse groep in Gaza geheel of gedeeltelijk teweeg te brengen. Deze voorlopige maatregelen zijn juridisch significant en bindend. Zij mogen echter niet worden verkeerd voorgesteld als een definitief ICJ-arrest dat vaststelt dat Israël genocide heeft gepleegd. Daarnaast heeft het ICJ op 19 juli 2024 een adviserende opinie uitgebracht over de juridische consequenties van het voortdurende Israëlische beleid en de praktijken in het Bezette Palestijnse Gebied, met inbegrip van nederzettingenactiviteit en de langdurige bezetting. Het Hof concludeerde dat de voortgezette Israëlische aanwezigheid in het Bezette Palestijnse Gebied onwettig is en dat de Israëlische nederzettingsbouw, annexatiebeleid en beperkingen op Palestijnse zelfbeschikking het internationaal recht schenden.

Het Internationaal Strafhof (ICC): Op 21 november 2024 vaardigde het ICC arrestatiebevelen uit voor de Israëlische premier Benjamin Netanyahu en voormalig Minister van Defensie Yoav Gallant. Het Hof vond redelijke gronden om te geloven dat de twee mannen strafrechtelijke verantwoordelijkheid droegen voor gespecificeerde oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid, met inbegrip van het gebruik van verhongering als methode van oorlogsvoering. Deze arrestatiebevelen vormen geen strafrechtelijke veroordelingen. Zij hebben ook betrekking op verschillende juridische procedures van de genocidezaak van Zuid-Afrika tegen Israël voor het ICJ. Israël verwerpt de genocide-beschuldigingen en betwist aspecten van de internationale juridische procedures tegen zijn functionarissen. Voor een juridisch nauwkeurig artikel is het daarom passend om te verwijzen naar beschuldigingen van genocide, bindende ICJ-voorlopige maatregelen en ICC-arrestatiebevelen afzonderlijk.

Onderwijs, nationale identiteit en militaire dienst in Israël

Een ander centraal thema in de documentaire is de relatie tussen Israëlisch onderwijs, nationale identiteit en militaire dienst. De documentaire bevat getuigenis van een voormalige Israëlische student die beschrijft op te groeien in een onderwijsomgeving die sterk werd gevormd door zionistische historische narratieven. Volgens de geïnterviewde werden Joodse geschiedenis, bijbelse tradities en de ontwikkeling van de Israëlische staat gepresenteerd als onderling verbonden elementen van nationale identiteit. Palestijnen, herinnert de spreker zich, werden frequent eenvoudigweg beschreven als Arabieren en werden vaak geassocieerd met conflict of vijandigheid tegenover Israël.

De geïnterviewde herinnert zich ook het associëren van hedendaagse Palestijnen met de Filistijnen die in bijbelse narratieven worden genoemd, hoewel de historische relatie tussen deze groepen veel complexer is dan een dergelijke associatie suggereert. Terugkijkend gelooft de spreker dat het onderwijssysteem een bepaald begrip van geschiedenis aanmoedigde dat weinig ruimte liet voor Palestijnse perspectieven. De documentaire onderzoekt vervolgens de overgang van secundair onderwijs naar militaire dienst. In Israël is verplichte militaire dienst van toepassing op veel Joodse Israëlische burgers en bepaalde andere groepen, onderworpen aan vrijstellingen en verschillende wettelijke regelingen.

De geïnterviewde beschrijft de voorbereiding op militaire dienst als een belangrijk onderdeel van adolescentie en nationale socialisatie. De documentaire beargumenteert dat deze verbinding tussen onderwijs, nationalisme en militaire instellingen de perceptie van Palestijnen als tegenstanders kan normaliseren. De voormalige student concludeert dat het verlaten van Israël een persoonlijk proces vereiste van het heroverwegen van de relatie tussen Joodse religieuze identiteit en zionistisch nationalisme.

Gaza: vernietiging, ontbering en beschuldigingen van genocide

De documentaire presenteert de oorlog in Gaza als de meest verwoestende hedendaagse uitdrukking van het politieke systeem dat zij bekritiseert. Zij richt zich op de vernietiging van burgerinfrastructuur, massale verplaatsing, beperkingen op humanitaire hulp en het lijden van Palestijnse burgers. De documentaire verwijst naar Israëlische aankondigingen die de binnenkomst van voedsel, water, elektriciteit en brandstof in Gaza beperken. Geïnterviewden beargumenteren dat deze beperkingen, gecombineerd met wijdverspreide militaire vernietiging, omstandigheden hebben gecreëerd die het overleven van de burgerbevolking bedreigen.

Eén spreker beschrijft de vernietiging van water- en rioolinfrastructuur, medische faciliteiten en de systemen die nodig zijn om menselijk leven in stand te houden. De documentaire interpreteert deze omstandigheden als bewijs van beleid dat zou kunnen bijdragen aan de fysieke vernietiging van Palestijnen in Gaza. Dergelijke beschuldigingen moeten worden geëvalueerd onder het internationaal humanitair recht en de Genocide Convention, met inbegrip van de juridische vereisten betreffende verboden daden en specifiek genocidaal intentie. De centrale beschuldiging van de documentaire is dat het lijden van burgers niet slechts een incidenteel gevolg is van militaire operaties, maar beleid weerspiegelt dat systematisch het vermogen van de bevolking om te overleven heeft ondermijnd.

Medische getuigenis: kinderen onder vuur

Tot de meest verontrustende passages behoren getuigenissen van medisch personeel dat werkte met gewonde Palestijnse kinderen. Eén medische professional beschrijft het ontvangen van grote aantallen gewonde kinderen na bomaanvallen. Volgens de getuigenis vertegenwoordigden kinderen de overweldigende meerderheid van nieuwe opnames tijdens de beschreven periode. De spreker herinnert zich groepen ernstig gewonde kinderen die aankwamen bij medische faciliteiten, velen al dood of in kritieke toestand.

Sommigen stierven voordat de behandeling kon beginnen. Anderen stierven tijdens noodhulp of na een operatie. De geïnterviewde beschrijft ook het behandelen van kinderen met meerdere schotwonden en uit de overtuiging dat bepaalde verwondingen het resultaat waren van doelbewuste targeting. De spreker beargumenteert dat herhaalde schotwonden niet automatisch kunnen worden afgedaan als accidenteel. Dit zijn ernstige beschuldigingen die onafhankelijk forensisch onderzoek, medische documentatie en onderzoek naar de omstandigheden waarin de verwondingen plaatsvonden vereisen. De getuigenis illustreert niettemin de extreme druk die op Gaza's medische systeem wordt geplaatst en de verwoestende gevolgen van het conflict voor kinderen. De documentaire gebruikt deze medische verslagen om officiële narratieven uit te dagen die burgerlijke slachtoffers primair portretteren als onvermijdelijke gevolgen van militaire operaties.

Hongersnood en de vernietiging van burgerinfrastructuur

De documentaire beschrijft ernstige voedselonzekerheid en humanitaire ontbering in Gaza. De oorspronkelijke transcriptie citeert ongeveer 1,25 miljoen Palestijnen die worden geconfronteerd met catastrofale honger, hoewel de datum en methodologie achter dit cijfer niet worden geïdentificeerd. De geïnterviewden verbinden honger met beperkingen op humanitaire hulp, vernietiging van landbouwmiddelen, beschadigde infrastructuur en de ineenstorting van lokale voedseldistributiesystemen. Eén spreker beargumenteert dat de vernietiging van water-, sanitaire en voedselvoorzieningsnetwerken normaal burgerlijk leven steeds moeilijker of onmogelijk heeft gemaakt. De documentaire karakteriseert de cumulatieve effecten van deze ontwikkelingen als onderdeel van een systematische aanval op de voorwaarden die nodig zijn voor Palestijns overleven. Voor publicatie moeten precieze claims betreffende hongersnoodclassificaties, bevolkingsschattingen en humanitaire toegang worden gecontroleerd tegen gedateerde beoordelingen door organisaties zoals de Integrated Food Security Phase

Classification (IPC), het World Food Programme (WFP), UNICEF en het United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA).

De bezette Westelijke Jordaanoever: verschillende juridische systemen

De documentaire onderzoekt ook het dagelijks leven in de door Israël bezette Westelijke Jordaanoever. Een Palestijnse geïnterviewde beschrijft het contrast tussen de juridische positie van Palestijnse inwoners en die van Israëlische kolonisten die in nabijgelegen nederzettingen wonen. De spreker legt uit dat Israëlische kolonisten over het algemeen onder Israëlische civiele wettelijke regelingen vallen, terwijl Palestijnen in het bezette gebied in veel gebieden onderworpen zijn aan Israëlisch militair recht. Dit verschil beïnvloedt juridische procedures, beweging, veiligheidsregelingen en toegang tot politieke rechten.

De geïnterviewde beschrijft de ervaring van het leven in de buurt van kolonisten die genieten van juridische bescherming en politieke rechten die Palestijnen in hetzelfde geografische gebied niet bezitten. De spreker verwijst ook naar beperkingen op toegang tot water, elektriciteit en andere basisdiensten. De documentaire karakteriseert dit systeem als apartheid. Die karakterisering wordt gebruikt door verschillende mensenrechtenorganisaties en juridische geleerden, terwijl Israël dit betwist. De onderliggende juridische en administratieve verschillen zijn echter belangrijke onderwerpen voor onafhankelijk onderzoek, ongeacht de terminologie die wordt gebruikt om ze te beschrijven.

Amerikaanse militaire steun en mediadekking

De documentaire onderzoekt ook de rol van de Verenigde Staten bij het in stand houden van Israël's militaire capaciteiten. De Verenigde Staten hebben Israël lang substantiële militaire steun verleend, met inbegrip van financiering, wapensystemen, munitie en technologische samenwerking. Geïnterviewden beargumenteren dat Amerikaanse politieke en militaire steun Washington aanzienlijke invloed geeft over Israëlisch beleid. Eén spreker handhaaft dat beperkingen op Amerikaanse wapenoverdrachten de capaciteit van Israël om grootschalige militaire operaties voort te zetten aanzienlijk zouden kunnen beïnvloeden.

De documentaire bekritiseert ook Amerikaanse mediadekking van het conflict. Een geïnterviewde beweert dat grote televisienetwerken en andere nieuwsorganisaties hebben nagelaten om de volledige schaal van Palestijns lijden te communiceren. De spreker beargumenteert dat politieke instellingen, defensiebelangen en mediaorganisaties collectief hebben bijgedragen aan een publiek narratief dat aspecten van het conflict minimaliseert of verduistert. Deze claims over

systematische censuur en institutionele corruptie worden gepresenteerd als de beoordeling van de geïnterviewde en mogen niet als vastgestelde feiten worden behandeld zonder ondersteunend bewijs. De bredere vraag die wordt opgeworpen is of de Verenigde Staten hun politieke hefboom effectief hebben gebruikt om burgers te beschermen en naleving van het internationaal humanitair recht veilig te stellen.

Palestijnse persistentie: "Existence is resistance"

Ondanks verplaatsing, militaire bezetting en humanitair lijden benadrukt de documentaire de vastberadenheid van Palestijnen om in hun thuisland te blijven. Eén geïnterviewde legt uit dat blijven op het land zelf een vorm van verzet is geworden. De frase "Existence is resistance" drukt dit idee uit. Voor Palestijnen die worden geconfronteerd met verplaatsing kan de beslissing om in hun huizen en gemeenschappen te blijven zowel persoonlijk overleven als een politieke bewering van toebehoren vertegenwoordigen. De documentaire presenteert Palestijnse identiteit als onscheidbaar van historisch geheugen, familiebanden, land en de strijd voor zelfbeschikking. Zij benadrukt ook internationale solidariteitsbewegingen die een einde eisen aan de vernietiging in Gaza en grotere verantwoording onder het internationaal recht. De afsluitende oproep roept op tot een samenleving gebaseerd op gelijke rechten, menselijke waardigheid en vrijheid van dominantie.

Conclusie: ideologie, geschiedenis en de toekomst van Palestina

De documentaire presenteert een kritische interpretatie van het moderne politieke zionisme en zijn relatie tot de Palestijnse geschiedenis. Haar argument is dat de onteigening die verband houdt met de oprichting van Israël, de daaropvolgende bezetting van Palestijnse gebieden en de vernietiging die in Gaza werd ervaren, niet als volledig afzonderlijke historische episodes moeten worden beschouwd. In plaats daarvan interpreteert de documentaire ze als onderling verbonden ontwikkelingen binnen een voortdurende strijd over territorium, nationale identiteit en politieke macht.

Haar geïnterviewden dagen de identificatie van Jodendom met zionisme uit, bevragen de rol van Israëlische onderwijs- en militaire instellingen, veroordelen het lijden van Palestijnse burgers en bekritiseren de internationale steun die Israëlische militaire capaciteiten in stand houdt. De documentaire roept ook de kwestie op of de rechten van Joodse Israëli's en Palestijnen kunnen worden veiliggesteld binnen een politieke orde die gebaseerd is op gelijke bescherming onder de wet. Haar meest ernstige beschuldiging – dat de historische ontwikkeling van het zionisme heeft geresulteerd in genocide – vereist rigoureus onderzoek van historisch bewijs, staatsbeleid, individuele verantwoordelijkheid en de toepasselijke juridische

definities.

De bijdrage van de documentaire ligt in het samenbrengen van historische interpretatie, persoonlijke getuigenis en hedendaagse politieke kritiek. Voor een uitgebreide beoordeling moeten deze perspectieven worden overwogen naast de historische diversiteit van het zionistische denken, de ontwikkeling van het Palestijnse nationalisme, het Arabisch-Israëlische conflict en de bevindingen van internationale onderzoeks- en gerechtelijke organen. Uiteindelijk gaan de vragen die worden opgeworpen verder dan concurrerende nationale narratieven. Zij hebben betrekking op de rechten van burgers, het verbod op gedwongen verplaatsing, de bescherming van menselijke waardigheid en de mogelijkheid van een toekomst waarin Palestijnen en Joodse Israëli's kunnen leven met veiligheid, gelijkheid en zelfbeschikking.

Bronnen en documentatie

Bron	Documentatie
Documentaire	Zionism: From an Idea to Genocide – youtu.be
International Court of Justice, 24 mei 2024	Order on provisional measures in South Africa v. Israel – un.org
International Court of Justice, 19 juli 2024	Advisory Opinion on Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory – icj-cij.org
International Criminal Court, 21 november 2024	Arrest warrants for Netanyahu and Gallant – icc-cpi.int
International Criminal Court	Situation in the State of Palestine – icc-cpi.int
Integrated Food Security Phase Classification (IPC)	Gaza Strip Food Insecurity Classification – ipcinfo.org
World Food Programme	Gaza Emergency Response – wfp.org
UNICEF	Children in Gaza Crisis – unicef.org
United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs	OCHA Occupied Palestinian Territory – ochaopt.org
Amnesty International, 2022	Israel's Apartheid against Palestinians – amnesty.org
Human Rights Watch, 2021	A Threshold Crossed: Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution – hrw.org
B'Tselem, 2021	A Regime of Jewish Supremacy from the Jordan River to the Mediterranean Sea: This Is Apartheid – btselem.org
Al-Haq	Legal documentation of Israeli practices – alhaq.org

Bron	Documentatie
Physicians for Human Rights – Israel	Medical testimony and documentation – phr.org.il
Breaking the Silence	Testimonies from Israeli soldiers – breakingthesilence.net
UN Human Rights Council	Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory – ohchr.org

Broncontrole en juridische precisering — aanvulling oktober 2026

Redactionele toelichting. De voorafgaande tekst is integraal uit het oorspronkelijke manuscript overgenomen. De onderstaande aanvullingen verduidelijken de juridische betekenis van primaire documenten. Zij zijn geen vervanging van de bestaande argumentatie en vormen geen bevestiging dat alle overige oorspronkelijke feitelijke beweringen reeds individueel zijn geverifieerd.

De verschillende juridische procedures

Het **Internationaal Gerechtshof (ICJ)** behandelt geschillen tussen staten en geeft ook adviserende adviezen. In zijn advies van **19 juli 2024** concludeerde het Hof dat Israëls voortgezette aanwezigheid in het bezette Palestijnse gebied onrechtmatig is en zo spoedig mogelijk moet eindigen. Het Hof oordeelde ook dat de nederzettingsactiviteiten onmiddellijk moeten stoppen. Een adviserend advies is juridisch te onderscheiden van een vonnis in een geschil tussen staten, maar de daarin beschreven internationaalrechtelijke verplichtingen zijn niet louter politieke meningen. ICJ — samenvatting van het advies van 19 juli 2024.

In de afzonderlijke zaak *Zuid-Afrika tegen Israël* onder het Genocideverdrag legde het ICJ op **26 januari 2024** voorlopige maatregelen op om beschermde rechten te waarborgen en onherstelbare schade te voorkomen. Het Hof stelde in dat stadium niet definitief vast dat genocide had plaatsgevonden. Op **24 mei 2024** beval het Hof bovendien de onmiddellijke stopzetting van het militaire offensief en andere acties in Rafah die de Palestijnse groep omstandigheden konden opleggen die tot haar fysieke vernietiging geheel of gedeeltelijk konden leiden. ICJ — beschikking 26 januari 2024; ICJ — beschikking 24 mei 2024.

Het **Internationaal Strafhof (ICC)** onderzoekt de individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Op **21 november 2024** vaardigde het arrestatiebevelen uit tegen Benjamin Netanyahu en Yoav Gallant wegens verdenkingen van

oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid. De rechters vonden redelijke gronden om aan te nemen dat de betrokkenen strafrechtelijk verantwoordelijk konden zijn. Arrestatiebevelen zijn geen bewezenverklaring en geen veroordeling. ICC — persbericht van 21 november 2024.

Chronologie van primaire juridische documenten

Datum	Instelling	Procedure en betekenis
26 januari 2024	ICJ	Voorlopige maatregelen in de zaak onder het Genocideverdrag; geen einduitspraak over genocide.
24 mei 2024	ICJ	Aanvullende voorlopige maatregelen met betrekking tot Rafah.
19 juli 2024	ICJ	Adviserend advies over de onrechtmatigheid van de voortgezette aanwezigheid in bezet Palestijns gebied.
21 november 2024	ICC	Arrestatiebevelen tegen twee individuele verdachten; geen strafrechtelijke veroordeling.

Historische en methodologische aandachtspunten

Bij de bespreking van het zionisme moeten het historische ontstaan van de beweging, haar uiteenlopende stromingen, het beleid van opeenvolgende Israëlische regeringen en de opvattingen van Joodse gemeenschappen afzonderlijk worden behandeld. De politieke ideologie, een staat en een religieuze of etnische bevolkingsgroep zijn geen onderling verwisselbare begrippen. Ook het begrip 'Groter Israël' vraagt telkens een afbakening: het kan verwijzen naar uiteenlopende historische, religieuze en actuele territoriale aanspraken, die niet zonder meer met het officiële beleid van iedere Israëlische regering samenvallen.

Voor getuigenissen van medisch personeel, beschrijvingen van slachtofferaantallen en kwalificaties van afzonderlijke militaire aanvallen blijft verificatie per bewering nodig: bron, datum, locatie, meetmethode en eventuele onafhankelijke bevestiging. Dergelijke getuigenissen zijn belangrijk bewijsmateriaal, maar moeten niet automatisch als definitieve juridische vaststellingen worden gepresenteerd. **Status van dit hoofdstuk:** de oorspronkelijke tekst is behouden en de bovenstaande juridische documenten zijn gecontroleerd; een volledige claim-voor-claim eindcontrole van alle oorspronkelijke historische, medische en statistische passages blijft noodzakelijk vóór publicatie.

2.2 De Demografische Onmogelijkheid van "Groter Israël"

De droom van een "Groter Israël" – in zijn meest extreme vorm de permanente annexatie en controle over het grondgebied tussen de Middellandse Zee en de Jordaan – botst frontaal met de harde wiskunde van de regio. Dit is niet slechts een moreel of juridisch probleem; het is een demografische en strategische onmogelijkheid die de langetermijnveiligheid van Israël zelf ondermijnt.

De demografische realiteit: zes miljoen tegen honderden miljoenen

Een demografische analyse vereist recente en geografisch vergelijkbare bevolkingscijfers. In een regio met uiteenlopende en veranderende bevolkingsontwikkelingen, is het project van permanente militaire controle over miljoenen Palestijnen, zonder hen politieke rechten te verlenen, geen strategie voor veiligheid, maar een recept voor permanente oorlog en internationale isolatie. De bezette Palestijnse gebieden (Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem, en Gaza) herbergen ongeveer 5 miljoen Palestijnen. Binnen Israël zelf leeft ongeveer 2 miljoen Palestijnse burgers met Israëlisch staatsburgerschap. Het totale aantal Palestijnen tussen de Middellandse Zee en de Jordaan benadert daarmee de 7 miljoen – een aantal dat gelijk is aan of groter dan de Joodse bevolking van Israël.

Dit creëert een existentiële keuze voor het zionistische project: ofwel verleent Israël gelijke politieke rechten aan alle Palestijnen onder zijn controle, wat het einde zou betekenen van Israël als Joodse staat; ofwel het ontzeggt hen systematisch die rechten, wat neerkomt op een regime van permanente apartheid of etnische zuivering. Een derde optie – permanente militaire bezetting zonder annexatie – is economisch, diplomatiek en militair onhoudbaar op de lange termijn.

De strategische zelfvernietiging van expansionisme

Militaire superioriteit kan politieke legitimiteit niet oneindig compenseren. Een staat kan individuele militaire engagements winnen terwijl hij tegelijkertijd diplomatieke relaties, internationale steun en langetermijnveiligheid verliest. Dit is de paradox die het Israëlische beleid kenmerkt. Er zijn verschillende redenen waarom expansionisme strategisch zelfvernietigend wordt:

Ten eerste: militaire superioriteit garandeert geen politieke legitimiteit. De internationale gemeenschap, inclusief traditionele bondgenoten, kan militaire macht accepteren als een feit, maar zal een staat die systematisch het internationaal recht schendt uiteindelijk isoleren. De adviserende opinie van het Internationaal Gerechtshof van 19 juli 2024, die concludeerde dat de Israëlische aanwezigheid in de bezette gebieden onwettig is, markeert een kantelpunt in deze dynamiek.

Ten tweede: aanhoudende oorlogsvoering legt economische en demografische kosten op. Militaire mobilisatie, reconstructievereisten, dalend investeerdersvertrouwen en het vertrek van geschoolde werknemers kunnen de nationale veerkracht verzwakken. Israël's "start-up natie" economie is afhankelijk van globale integratie, technologische samenwerking en buitenlandse investeringen – allemaal factoren die worden ondermijnd door permanente oorlog en internationale isolatie.

Ten derde: een strategie die afhankelijk is van Amerikaanse militaire steun wordt kwetsbaar wanneer de Amerikaanse binnenlandse opinie verandert. De Verenigde Staten zijn niet eeuwig verplicht om de kosten van het Israëlische expansionisme te dragen, vooral wanneer deze kosten in strijd zijn met Amerikaanse strategische belangen in de regio.

Ten vierde: aanhoudende bezetting en verplaatsing kunnen vijandigheid over generaties versterken, wat een uiteindelijk onderhandelde schikking moeilijker maakt. Elke generatie Palestijnen die opgroeit onder bezetting, met herinneringen aan huisvernietiging, familiegevangenschap en economische verstikking, voegt een nieuwe laag van wrok en radicalisering toe aan het conflict.

De afkalvende internationale steun: Pew Research Center data

De internationale reputatie van Israël is de voorbije jaren dramatisch gekelderd. Onderzoek van het Pew Research Center biedt kwantitatief bewijs van deze verschuiving. Een studie gepubliceerd op 7 april 2026 toonde aan dat 60% van de Amerikaanse volwassenen een ongunstig oordeel hebben over Israël, terwijl 59% weinig of geen vertrouwen heeft in Netanyahu's aanpak van wereldzaken. Dit vertegenwoordigt een stijging van 18 procentpunten in ongunstige opinies tussen 2022 en 2026. Deze verschuiving is niet beperkt tot de progressieve vleugel van de Democratische Partij. Onder Republikeinen tussen 18 en 49 jaar heeft 57% een ongunstige opinie over Israël. Onder Democraten ligt dit percentage op ongeveer 80%.

Een vervolgstudie van Pew in juli 2026 vond dat de opinies van Amerikanen over Israëlische mensen ook negatiever waren geworden, terwijl opinies over Palestijnen relatief stabiel bleven. De versmallende kloof tussen houdingen ten opzichte van de twee bevolkingen weerspiegelt een bredere verandering in hoe Amerikanen het conflict waarnemen. Deze bevindingen suggereren dat kritiek op het Israëlische regeringsbeleid niet langer kan worden afgewezen als een fenomeen dat beperkt is tot de progressieve vleugel van de Democratische Partij. De politieke implicaties zijn substantieel.

Voor een groot deel van de naoorlogse periode vertegenwoordigde steun voor Israël een van de weinige gebieden van breed bipartisaan consensus in Washington. Dat consensus is nu steeds meer losgekoppeld van de voorkeuren van jongere kiezers. De institutionele macht in Washington, gesteund door de eerder beschreven financiële machinerie, groeit hierdoor steeds verder uiteen van de publieke opinie. Hetzelfde Pew-onderzoek vond echter dat 58% van de Republikeinse volwassenen Israël nog steeds gunstig beoordeelt. Onder Joodse Amerikanen en blanke evangelische protestanten bleven gunstige opinies meerderheidsvormend. Het onderscheid is belangrijk: de politieke steun voor Israël verzwakt, maar is niet verdwenen. Een verschuiving die verder reikt dan Netanyahu.

Netanyahu's politieke overleving en het gevaar van escalatie

Een centraal argument in de analyse van de huidige dynamiek is dat Netanyahu's binnenlandse politieke belangen in conflict kunnen komen met die van de Verenigde Staten. De suggestie is dat een hernieuwde militaire confrontatie Netanyahu ten goede kan komen door de publieke aandacht af te leiden van binnenlandse mislukkingen en naar nationale veiligheid te verschuiven. Dit is een plausibel politiek mechanisme, algemeen beschreven als een "rally-around-the-flag" effect. Het stelt echter niet vast dat Netanyahu van plan is om een oorlog uit te lokken of een false-flag aanval te organiseren. Er zijn niettemin gegronde redenen waarom Netanyahu politiek kwetsbaar is. De door Hamas geleide aanvallen van 7 oktober 2023 onthulden diepgaande mislukkingen in de Israëlische veiligheids- en inlichtingenvoorbereiding. De daaropvolgende oorlog, de gijzelaarscrisis en controverses rond het bestuur van de regering hebben significatieve verdeeldheid binnen de Israëlische samenleving gecreëerd.

Met een Israëlische verkiezing gepland voor 27 oktober 2026, indiceerden rapportages op 7 oktober dat een oppositieblok geassocieerd met voormalig militair chef Gadi Eisenkot licht voor stond in peilingen, hoewel zonder een gegarandeerde regerende meerderheid. Netanyahu wordt ook geconfronteerd met langstaande binnenlandse corruptieprocedures, los van de internationale strafrechtelijke beschuldigingen betreffende Gaza. Deze omstandigheden creëren krachtige prikkels voor politieke overleving, maar kunnen niet de intenties vaststellen die hem worden toegeschreven.

Een bijkomende complicatie is dat Netanyahu's vertrek niet noodzakelijk een fundamentele verandering in de Israëlische veiligheidsdoctrine zou produceren. De politieke oppositie bevat voormalige militaire commandanten en politici die ook robuuste militaire actie tegen waargenomen bedreigingen ondersteunen. Een andere regering zou de diplomatieke taal en tactische prioriteiten van Israël kunnen

veranderen zonder elke onderliggende strategische doelstelling op te geven. Netanyahu's verwijdering zou een specifieke bron van politieke confrontatie kunnen verminderen, maar zou niet automatisch de bezetting beëindigen of de Amerikaans-Israëlische relaties transformeren.

De historische vergelijking: Reagan/Bush Sr. versus latere presidenten

De huidige dynamiek wordt beter begrepen wanneer zij wordt geplaatst in historisch perspectief. Er is een belangrijk historisch onderscheid tussen eerdere Amerikaanse presidenten en hun opvolgers. Ronald Reagan en George H.W. Bush waren bereid om limieten op te leggen aan het beleid van de Israëlische regering dan veel latere administraties. Er is een historische basis voor deze observatie. Reagan confronteerde Israël over zijn invasie van Libanon in 1982, hoewel zijn administratie ook nauwe strategische samenwerking met Israël handhaafde. George H.W. Bush confronteerde premier Yitzhak Shamir over nederzettingenbeleid en Amerikaanse leenwaarborgen.

De geschiedenis is echter complexer dan een eenvoudige overgang van Amerikaanse onafhankelijkheid naar Israëlische controle. Bill Clinton speelde een belangrijke rol in de Israëlisch-Palestijnse diplomatie, met inbegrip van het Oslo-proces en Camp David-onderhandelingen. George W. Bush ondersteunde Israël uitgebreid, maar ondersteunde ook formeel de doelstelling van een Palestijnse staat. Barack Obama handhaafde substantiële militaire steun terwijl hij publiekelijk nederzettingsexpansie kritiseerde. Zijn administratie onderhandelde het militaire steunmemorandum van 2016, dat de Verenigde Staten verplichtte tot een geplande 38 miljard dollar over de boekjaren 2019-2028, onderworpen aan congresappropriaties.

De administraties van Donald Trump voerden beleid dat sterk gunstig was voor verschillende prioriteiten van de Israëlische regering, terwijl Joe Biden uitgebreide militaire steun combineerde met periodieke kritiek op Israëlisch gedrag in Gaza. Deze administraties verschilden op betekenisvolle manieren. Niettemin is de onderliggende continuïteit onmiskenbaar: Amerikaanse militaire steun bleef uitzonderlijk sterk over partijkleuren heen. Het Congressional Research Service documenteert zowel de schaal van deze steun als aanvullende appropriaties na 7 oktober 2023.

De essentiële vraag is daarom niet of Israëlische leiders invloed hebben uitgeoefend in Washington. Dat hebben zij duidelijk gedaan, net als vele andere allereerde regeringen. De vraag is waarom Amerikaanse instellingen zo vaak militaire en diplomatieke steun hebben gehandhaafd ondanks groeiende meningsverschillen over de gevolgen van het Israëlische beleid. Het antwoord omvat verschillende

overlappende factoren: strategische samenwerking, binnenlandse politieke coalities, lobbying, campagnefinanciering, defensie-industrie belangen, religieuze kiesgroepen en de historische erfenis van de Holocaust. Geen enkele factor verklaart adequaat de volledige relatie.

Het beslissende onderscheid: dalende populariteit is niet dalende macht

Er is een belangrijk zwak punt in veel analyses van de huidige dynamiek: zij behandelen de erosie van publieke goedkeuring alsof deze onmiddellijk een overeenkomstige ineenstorting in institutionele invloed moet produceren. De politieke geschiedenis suggereert het tegenovergestelde. Een gevestigde alliantie kan invloedrijk blijven lang nadat zij onpopulair is geworden bij significante secties van het electoraat. Congresrelaties, defensiecontracten, inlichtingensamenwerking, bureaucratische routines en politieke financiering kunnen beleid handhaven ondanks substantiële publieke oppositie.

Dit betekent dat Israël gelijktijdig dalende populariteit kan ervaren en aanzienlijke invloed over het Amerikaanse buitenlands beleid kan behouden. Inderdaad, het contrast tussen publieke opinie en voortdurende militaire steun kan een van de meest onthullende kenmerken worden van de Amerikaanse politiek. De beslissende test zal niet zijn of meer Amerikanen Netanyahu bekritiseren. Het zal zijn of verkozen vertegenwoordigers die kritieken vertalen in veranderingen in militaire steun, diplomatieke posities, nederzettingenbeleid en verantwoordelijkheidsmechanismen. Totdat dat gebeurt, moet de daling van publieke steun worden beschreven als een groeiende politieke kwetsbaarheid in plaats van de voltooide ineenstorting van een alliantie.

De volgende generatie Amerikaans politiek leiderschap

De voorspelling dat jongere Amerikaanse politici minder bereid zullen zijn om het Israëlische regeringsbeleid onvoorwaardelijk te verdedigen, heeft enige geloofwaardigheid op basis van de generatiepeilingsgegevens. Toekomstige presidentskandidaten zullen echter opereren binnen instellingen die continuïteit sterk bevoordelen. Het Pentagon, het State Department, het Congres, inlichtingenagentschappen en defensie-industrieën hebben langdurige relaties met Israël. Bovendien zal de Amerikaanse strategische concurrentie met Iran en bredere regionale veiligheidsbelangen relevant blijven, ongeacht Netanyahu's politieke toekomst.

Een toekomstige president zou Israël daarom opener kunnen bekritiseren terwijl hij substantiële militaire samenwerking handhaaft. De meer significante verandering

zou een terugkeer naar expliciete conditionele steun zijn. Onder een dergelijke benadering zou militaire steun worden gekoppeld aan naleving van het internationaal recht, zou territoriale expansie geen diplomatieke bescherming ontvangen, en zou Amerikaanse deelname aan regionale militaire operaties een aantoonbare Amerikaanse nationale-veiligheidsrechtvaardiging vereisen. Dit zou een betekenisvolle afwijking van onvoorwaardelijke steun vertegenwoordigen zonder de beëindiging van diplomatieke relaties te vereisen. Het zou ook die Israëli's en Palestijnen kunnen versterken die co-existentie, politieke verantwoording en onderhandelde regelingen verkiezen boven permanent conflict.

Conclusie: de grenzen van militaire macht en politiek patronschap

Een staat kan overweldigende militaire capaciteiten bezitten terwijl hij progressief de politieke fundamenten van zijn veiligheid ondermijnt. De militaire macht van Israël blijft geducht. Zijn inlichtingencapaciteiten, technologische industrieën en relatie met de Verenigde Staten blijven significante strategische voordelen bieden. Militaire superioriteit kan echter niet permanent de gevolgen compenseren van bezetting, burgerlijk lijden, territoriale expansie en herhaalde regionale oorlogsvoering. Het bewijs van veranderende Amerikaanse publieke opinie is substantieel. De internationale juridische uitdagingen zijn reëel. De economische en diplomatieke kosten van langdurig conflict worden steeds moeilijker te negeren. Wat onzeker blijft is of deze ontwikkelingen een fundamentele transformatie in het Amerikaanse beleid zullen produceren.

Het kan correct zijn dat Netanyahu de culminatie vertegenwoordigt van een tijdperk waarin Israëlische leiders konden rekenen op buitengewone politieke toegang in Washington. Het kan ook correct zijn dat het najagen van een Groter Israël-agenda uiteindelijk zelfvernietigend zou kunnen blijken. Maar geen van beide uitkomsten is onvermijdelijk. De Verenigde Staten zouden haar bestaande beleid kunnen voortzetten ondanks dalende publieke steun. Een nieuwe Israëlische regering zou veel van Netanyahu's strategische benadering kunnen behouden. Regionale conflicten zouden kunnen aanhouden zelfs na het vertrek van individuele politieke leiders.

De beslissende kwestie is daarom institutioneel in plaats van persoonlijk. Zal Washington uitgebreide militaire en diplomatieke steun blijven verlenen zonder afdwingbare voorwaarden, of zal het erop aandringen dat zijn bondgenoten het internationaal recht en de legitieme rechten van naburige bevolkingen respecteren? Het antwoord zal niet alleen de toekomst van de Amerikaans-Israëlische relaties vormgeven, maar ook de vooruitzichten voor vrede in het hele Midden-Oosten. De diepere historische les is dat veiligheid niet oneindig kan worden gevestigd door

militaire dominantie. Een duurzame regionale orde vereist erkende grenzen, burgerbescherming, verantwoording voor schendingen van het internationaal recht en politieke regelingen die zowel Israëli's als Palestijnen in staat stellen om te leven met veiligheid en waardigheid.

Als het najagen van Groter Israël afhankelijk is van permanente oorlogsvoering en onvoorwaardelijke Amerikaanse bescherming, kan zijn grootste strategische zwakte uiteindelijk de politieke en morele kosten zijn die door dat najagen worden gegenereerd. Een staat die afhankelijk is van de onvoorwaardelijke bescherming van een supermacht om zijn territoriale ambities te handhaven, heeft de controle over zijn eigen langetermijnveiligheid allang verloren. De multipolaire wereld is geen verre belofte; zij is het huidige, onontkoombare heden. En in die wereld wordt een staat die droomt van expansionisme met amper 6 miljoen Joden temidden van honderden miljoenen mensen in de regio, niet sterker, maar kwetsbaarder met elke dag die voorbijgaat.

Bronnen en documentatie

Bron	Documentatie
Pew Research Center, 7 april 2026	Negative views of Israel and Netanyahu – pewresearch.org
Pew Research Center, 9 juli 2026	American attitudes toward Israelis and Palestinians – pewresearch.org
International Court of Justice, 19 juli 2024	Advisory Opinion on Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory – icj-cij.org
Congressional Research Service	U.S. Foreign Aid to Israel: Overview and Developments Since October 7, 2023 – crsreports.congress.gov
The Washington Post, 7 oktober 2026	Netanyahu's electoral prospects – washingtonpost.com
The New Yorker, 8 oktober 2026	Netanyahu and the approaching Israeli election – newyorker.com
Robert Barnes interview, 9 oktober 2026	Be Prepared for an October Surprise: Trump Has Run Out of Off-Ramps on Iran – youtu.be
Reuters, 9 oktober 2026	American concerns about rising living costs – reuters.com
The Washington Post, 8 oktober 2026	Gaza reconstruction and political obstacles – washingtonpost.com
Vox	Reporting on Palestinian casualties and displacement – vox.com

Bron	Documentatie
International Criminal Court, 21 november 2024	Arrest warrants for Netanyahu and Gallant – icc-cpi.int
International Court of Justice	South Africa v. Israel, Genocide Convention proceedings – icj-cij.org

Aanvullend statistisch dossier en broncontrole — oktober 2026

Bevolkingscijfers: definities en afbakening

Indicator	Waarde en periode	Bron en afbakening
Palestijnen wereldwijd	15,5 miljoen, eind 2025	Palestijns Centraal Bureau voor de Statistiek (PCBS); raming
Palestijnen in historisch Palestina	7,4 miljoen, eind 2025	PCBS; omvat meer dan alleen Westelijke Jordaanoever en Gaza
Palestijnen in de Staat Palestina	5,6 miljoen, eind 2025	PCBS; 3,43 miljoen Westelijke Jordaanoever en 2,13 miljoen Gaza
Moslimbevolking van Israël	1,849 miljoen, eind 2025	Israëlisch Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS); voorlopige cijfers
Vruchtbaarheid in Israël	3,08 kinderen per Joodse vrouw; 2,76 per moslimvrouw, 2025	Israëlisch CBS; voorlopige schatting

Deze cijfers zijn niet zonder meer optelbaar: zij gebruiken verschillende territoriale, religieuze en nationale categorieën. In het bijzonder mag men de totale Palestijnse bevolking in historisch Palestina niet optellen bij de Arabische bevolking van Israël alsof het gescheiden groepen zijn. De vaak aangehaalde vergelijking tussen zes miljoen Joden en zeven miljoen Palestijnen is bovendien niet langer een voldoende nauwkeurige demografische momentopname. Ook is de stelling dat uitsluitend de Palestijnse bevolking sneller groeit niet houdbaar zonder uitsplitsing naar plaats en bevolkingsgroep; de Israëlische CBS-cijfers voor 2025 geven een hogere vruchtbaarheid bij Joodse dan bij moslimvrouwen in Israël.

Bronnen: PCBS, Nakba 2026, persbericht 12 mei 2026; Israel CBS, The Muslim Population in Israel 2026, 26 mei 2026.

Opiniepeilingen: onderscheid tussen staat, regering en bevolking

Vraag aan Amerikaanse volwassenen	2022	2025	2026
Ongunstig oordeel over Israël	42%	53%	60%
Ongunstig oordeel over de Israëlische regering	43%	59%	62%
Ongunstig oordeel over de Israëlische bevolking	25%	38%	42%

De eerste rij komt uit de Pew-peiling van 23–29 maart 2026; de tweede en derde rij uit een afzonderlijke peiling van 4–17 mei 2026. Het zijn verschillende vragen en steekproeven: de percentages mogen niet als één doorlopende meetreeks worden geïnterpreteerd. Een negatieve beoordeling van de Israëlische regering mag niet gelijkgesteld worden met een negatieve beoordeling van Joodse mensen of Israëliërs als bevolking. Bronnen: Pew Research Center, 7 april 2026; Pew Research Center, 9 juli 2026.

Wat de cijfers wel en niet aantonen

De statistieken tonen omvangrijke bevolkingsgroepen met overlappende aanspraken op hetzelfde territorium, veranderende vruchtbaarheidspatronen en een verslechtering van de Amerikaanse publieke opinie over de Israëlische staat en regering. Zij bewijzen niet dat een specifieke staatsvorm noodzakelijk zal verdwijnen of dat een bepaalde geopolitieke uitkomst wiskundig vastligt. De houdbaarheid van een politieke orde hangt mede af van staatsrechtelijke keuzes, veiligheid, migratie, burgerrechten, diplomatie en internationaal recht. De centrale vraag van dit hoofdstuk kan daarom nauwkeuriger worden geformuleerd als de spanning tussen langdurige territoriale controle, politieke gelijkberechtiging en internationale legitimiteit.

3.1 De Wereld Kiest Zijde: RIC, SCO en de Afkeer van ASEAN

> De geopolitieke en economische gevolgen van de westerse blindheid reiken echter veel verder dan het Midden-Oosten. De oorlog met Iran en de daaruit voortvloeiende blokkades in de Straat van Hormuz hebben aangetoond hoe kwetsbaar de globale energievoorziening en voedselproductie zijn geworden door een regionaal conflict dat door Washington en Jeruzalem wordt aangestuurd. Voor de rest van de wereld is dit het definitieve bewijs dat de westerse geopolitieke prioriteiten niet langer samenvallen met de belangen van de globale economie.

De oorlog met Iran: Trump's versmalde diplomatieke opties

Tegen oktober 2026 was de Amerikaans-Israëlische confrontatie met Iran geëvolueerd tot veel meer dan een regionaal militair conflict. Het was een test geworden van Amerikaans strategisch oordeel, de duurzaamheid van Washington's alliantie met Israël, en het vermogen van het internationale economische systeem om een langdurige verstoring van Midden-Oosterse energievoorzieningen te weerstaan. Het conflict was begonnen met Amerikaanse en Israëlische militaire aanvallen in februari 2026. Maanden later bleef de Straat van Hormuz een centraal punt van confrontatie. Op 8 oktober rapporteerde Reuters dat de scheepvaart door de straat was gedaald tot het laagste niveau in meer dan twee maanden na aanvallen op commerciële vaartuigen. Het rapport beschreef scherp verminderd verkeer en aanhoudende onzekerheid over de veiligheid van tanker-bewegingen.

Op 11 oktober rapporteerde Reuters dat Amerikaanse strijdkrachten een commercieel vaartuig in de Golf van Oman hadden uitgeschakeld nadat het allegedly had gepoogd de Amerikaanse marineblokkade van Iraanse havens te doorbreken. Deze gebeurtenissen demonstreren dat het conflict niet beperkt is gebleven tot aanvallen op militaire installaties. Het is een strijd geworden over maritieme toegang, economische druk en het vermogen van regeringen om kosten op te leggen aan hun tegenstanders.

De politieke val van maximale eisen

De Amerikaanse president heeft progressief zijn eigen diplomatieke opties verminderd. Door Iraanse militaire capaciteiten en politieke weerstand voor te stellen als obstakels die geëlimineerd moeten worden, heeft hij verwachtingen gecreëerd die militaire actie alleen niet gemakkelijk kan vervullen. Een president die herhaaldelijk beslissende militaire resultaten belooft, kan het moeilijk vinden om een onderhandelde schikking te accepteren die de regering, militaire instellingen of regionale invloed van zijn tegenstander substantieel intact laat. Dit is een plausibele politieke interpretatie, maar het is geen bewijs dat diplomatie onmogelijk is geworden. In feite zijn diplomatieke contacten voortgezet. Reuters rapporteerde op 4 oktober dat Iran voorwaarden had gepresenteerd voor het heropenen van de Straat van Hormuz en dat indirecte discussies met regionale bemiddelaars plaatsvonden.

Het bestaan van onderhandelingen bemoeilijkt de claim dat Trump letterlijk alle diplomatieke opties heeft uitgeput. Een meer precieze conclusie is dat het militaire conflict, publieke eisen en wederzijds wantrouwen overeenstemming moeilijker hebben gemaakt. Iran heeft prikkels om sanctieverlichting en veiligheids garanties te eisen. Washington heeft prikkels om vrijheid van navigatie en beperkingen op Iraanse militaire activiteiten te zoeken. Israël heeft zijn eigen veiligheidsdoelstellingen betreffende Iran's nucleaire programma, raketten en

regionale relaties. Die belangen overlappen op sommige gebieden en divergeren op andere. De centrale diplomatieke uitdaging is of een schikking genoeg van hen gelijktijdig kan adresseren om duurzaam te worden.

Israël's strategische belangen: veiligheid, regionale macht en territoriale ambities

Israël wordt gepresenteerd als een belangrijke kracht achter de regionale confrontatie. Het argument is dat invloedrijke elementen van Israël's politieke rechts een visie van regionale dominantie najagen die verder reikt dan het internationaal erkende grondgebied van de Israëlische staat. Dit argument vereist verschillende onderscheidingen. Israël's regering heeft herhaaldelijk Iran's nucleaire en raketcapaciteiten, evenals zijn steun voor gewapende groepen, beschreven als ernstige veiligheidsbedreigingen. Die zorgen zijn niet simpelweg verzonnen door Amerikaanse lobbyorganisaties. Zij zijn onderdeel van Israël's publiek verklaarde strategische doctrine.

Tegelijkertijd hebben bepaalde Israëlische politieke en religieus-nationalistische bewegingen annexatie van bezet Palestijns grondgebied bepleit of bredere territoriale ambities geuit. Dergelijke posities zijn relevant voor debatten over de toekomst van de Westelijke Jordaanoever, Gaza en de bezette Syrische Golanhoogten. Maar zij mogen niet worden gepresenteerd als een enkel, universeel aanvaard territoriaal programma dat door alle Israëli's of alle leden van de Israëlische regering wordt gedeeld.

De betekenis van "Groter Israël"

De uitdrukking "Groter Israël" is gebruikt in verschillende historische en politieke contexten. Soms verwijst het naar Israëlische soevereiniteit over het grondgebied tussen de Middellandse Zee en de Jordaan. In andere contexten roept het bredere bijbelse of ideologische territoriale concepten op. Deze betekenissen mogen niet worden samengevoegd. De meest direct gedocumenteerde territoriale vragen betreffen de bezetting van de Westelijke Jordaanoever, de status van Oost-Jeruzalem, Israëlische nederzettingen en de annexatie van de Golanhoogten.

De adviserende opinie van het Internationaal Gerechtshof van juli 2024 adresseerde de juridische consequenties van Israël's beleid en praktijken in het Bezette Palestijnse Gebied, met inbegrip van nederzettingenactiviteit en de langdurige bezetting. Dat juridische dossier biedt een stevigere basis voor het beoordelen van territoriaal beleid dan speculatieve kaarten van een toekomstig Midden-Oosters rijk. Het onderscheid is belangrijk bij het overwegen van de suggestie dat Turkije of

andere regionale machten toekomstige doelwitten van Israëlische expansie kunnen worden. Een dergelijke voorspelling kan niet worden behandeld als een vastgesteld Israëlisch militair plan zonder specifiek documentair bewijs.

Iran en Israëlische strategische berekeningen

Iran presenteert een andere vraag dan territoriaal nederzettingenbeleid. Israël's oppositie tegen Iran's nucleaire capaciteiten en regionale militaire netwerken is langdurig. Israëlische leiders hebben beargumenteerd dat militaire druk noodzakelijk is om bedreigingen die zij als existentieel beschouwen te voorkomen. Critici betogen dat herhaalde militaire escalatie hardline facties binnen Iran kan versterken, prikkels voor compromis kan verminderen en regionale instabiliteit kan verhogen. Beide posities hebben consequenties die kunnen worden onderzocht. Het historische dossier van sancties, onderhandelingen en militaire operaties is nuttiger dan het aannemen dat alle Israëlische veiligheidszorgen onrechtmatig zijn of dat elke Israëlische militaire actie noodzakelijkerwijs de regionale veiligheid verbetert.

De Straat van Hormuz: waarom de economische consequenties verder reiken dan het Midden-Oosten

Een van de sterkste elementen van de analyse betreft de economische consequenties van verstoringen van Midden-Oosterse energievoorzieningen. De Straat van Hormuz is een kritieke route voor internationaal olie- en gastransport. Vóór het huidige conflict was ongeveer een vijfde van het wereldwijde olieverbruik geassocieerd met stromen door de straat. Verstoring beïnvloedt daarom veel meer dan de landen die direct betrokken zijn bij militaire operaties. Energieprijzen beïnvloeden transport, elektriciteitsopwekking, industriële productie en landbouwkosten.

Het belang van diesel en kunstmest

Moderne landbouw is afhankelijk van energie op meerdere stadia. Diesel voedt tractoren, oogstmachines, irrigatiepompen en vrachtvervoer. Natuurlijk gas is een belangrijke grondstof in de productie van op ammonia gebaseerde kunstmest. Hogere energieprijzen kunnen daarom landbouwproductiekosten verhogen, zelfs in landen die ver verwijderd zijn van het Midden-Oosten. De waarschuwing is dat verstoringen de wereldwijde voedselproductie met vijf tot tien procent kunnen verminderen. Dat numerieke voorspelling moet voorzichtig worden behandeld. De transcriptie identificeert geen gepubliceerd model, instelling of dataset die het ondersteunt. Niettemin is de onderliggende zorg geloofwaardig. Reuters rapporteerde op 11 oktober dat de oorlog en de bijbehorende energieschok

prominent verwacht werden op de IMF- en Wereldbankbijeenkomsten, met bijzondere zorg over hogere energie- en kunstmestprijzen en de kwetsbaarheid van ontwikkelings economieën.

Het verschil tussen een volledige blokkade en verstoord handelsverkeer

De beschrijving van een situatie waarin ongeveer 20 procent van de wereldolie en -gas onbeschikbaar is geworden, vereist kwalificatie. De Straat van Hormuz is geassocieerd met een zeer groot aandeel van internationaal energietransport, maar verminderde scheepvaart door de straat betekent niet dat een equivalent aandeel van de wereldenergievoorziening volledig is verdwenen. Sommige productie kan worden omgeleid, opgeslagen of getransporteerd via alternatieve infrastructuur. Reuters rapporteerde op 5 oktober dat oliëstromen door Hormuz gedeeltelijk waren hersteld, terwijl logistieke kosten, vrachttarieven en verzekeringspremies extreem hoog bleven. Het economische probleem is daarom niet slechts de fysieke hoeveelheid olie die beschikbaar is. Het is ook de kost, betrouwbaarheid en timing van transport. Dit onderscheid versterkt het bredere argument: zelfs wanneer productie doorgaat, kan een langdurig regionaal conflict grote kosten opleggen aan de wereldwijde economie.

China, Pakistan en de zoektocht naar een diplomatiek alternatief

De benadering van het conflict vanuit Beijing benadrukt China's afhankelijkheid van stabiel internationaal handelsverkeer, energie-importen en voorspelbare economische condities. Het argument is dat Beijing weinig belang heeft bij een langdurige Midden-Oosterse oorlog. Deze beoordeling is consistent met China's brede economische blootstelling aan energiemarkten en maritiem handelsverkeer. China bezit substantiële economische belangen in de Golfregio. Het onderhoudt relaties met Iran, Saoedi-Arabië en andere regionale regeringen. Het heeft ook een militaire steunfaciliteit in Djibouti.

Maar economische invloed vertaalt zich niet automatisch in het vermogen of de bereidheid om militair te interveniëren. Een Chinese militaire interventie in de Golf zou ernstige logistieke, diplomatieke en strategische risico's met zich meebrengen. Het is redelijk om aan te nemen dat Beijing onderhandelingen en herstel van maritiem handelsverkeer zou verkiezen boven directe deelname aan de oorlog. Dit is een redelijke interpretatie van China's belangen, hoewel de precieze intenties van Chinese besluitvormers niet uitsluitend kunnen worden afgeleid uit interviews.

Pakistan heeft relaties met China, Saoedi-Arabië, Iran en andere regionale regeringen. Deze connecties kunnen kansen creëren voor diplomatieke

communicatie. Maar regionale staten hebben ook concurrerende veiligheidszorgen en binnenlandse politieke beperkingen. De opkomst van diplomatieke initiatieven impliceert niet noodzakelijk het bestaan van een verenigd regionaal blok. China verkiest over het algemeen flexibele relaties boven rigide militaire allianties. Die observatie is relevant omdat het huidige conflict verschillende regeringen betreft wiens belangen slechts gedeeltelijk overlappen. Diplomatieke bemiddeling is waarschijnlijk effectiever wanneer het die verschillen erkent in plaats van aan te nemen dat alle regionale machten een enkele doelstelling delen.

De historische oorsprong van de Amerikaans-Iraanse confrontatie

Het huidige conflict kan niet worden begrepen zonder de geschiedenis van Amerikaanse interventie in Iran te onderzoeken. De Amerikaanse en Britse gesteunde operatie die Iraanse premier Mohammad Mosaddegh omverwierp, vond plaats in augustus 1953. De operatie volgde op een geschil over de nationalisatie van Iran's olie-industrie en omvatte Koude Oorlog strategische overwegingen. Het droeg bij aan de consolidatie van de autoriteit van de Sjah en liet een blijvende erfenis van Iraans wantrouwen tegenover westerse interventie achter. De Iraanse Revolutie van 1979 transformeerde vervolgens de relatie. De gijzelaarscrisis, sancties, regionale conflicten, Iran's nucleaire programma en Amerikaanse militaire inzet droegen allemaal bij aan decennia van vijandigheid.

Waarom de geschiedenis belangrijk is

De staatsgreep van 1953 verklaart niet elke beslissing die de Iraanse regering sinds 1979 heeft genomen. Noch ontslaat het Iraanse autoriteiten van verantwoordelijkheid voor hun eigen beleid. Maar het helpt verklaren waarom externe militaire druk Iraanse angsten betreffende soevereiniteit en regimeverandering kan versterken. Wanneer buitenlandse regeringen openlijk pleiten voor de verwijdering van het leiderschap van een ander land, kunnen binnenlandse politieke facties compromis interpreteren als een bedreiging voor nationale onafhankelijkheid. Dit dynamiek kan hardline elementen versterken. Dat is een plausibel mechanisme, hoewel de precieze effecten afhangen van Iraanse binnenlandse politiek en niet in elke omstandigheid kunnen worden aangenomen. De historische les is dat militaire druk politieke consequenties kan produceren die verschillen van die bedoeld door haar voorstanders.

De Verenigde Naties en de grenzen van diplomatieke bescherming

De structuur van de VN-Veiligheidsraad heeft herhaaldelijk effectieve internationale reacties op grote conflicten voorkomen. Het onderliggende institutionele probleem is

reëel. De vijf permanente leden – de Verenigde Staten, Rusland, China, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk – bezitten vetorechten over substantiële Veiligheidsraadbeslissingen. Dit kan de aanneming van resoluties voorkomen, zelfs wanneer zij brede steun ontvangen. Amerikaanse diplomatieke bescherming van Israël is een belangrijk kenmerk geweest van de Veiligheidsraadpolitiek. Maar dezelfde institutionele structuur stelt ook Rusland en China in staat om resoluties te blokkeren betreffende conflicten waarbij hun eigen belangen betrokken zijn. De kwestie is daarom breder dan de Amerikaans-Israëlische relatie. Het betreft de spanning tussen het principe van soevereine gelijkheid en een Veiligheidsraadstructuur die uitzonderlijke machten geeft aan vijf staten.

Internationaal recht en de Gaza-oorlog

Israël's militaire operaties in Gaza hebben uitgebreide internationale juridische scrutiny gegenereerd. Het Internationaal Gerechtshof heeft procedures overwogen die door Zuid-Afrika werden ingesteld onder de Genocide Convention. Het Internationaal Strafhof heeft ook procedures nagestreefd betreffende vermeende misdaden die tijdens het conflict werden gepleegd. Deze processen moeten nauwkeurig worden beschreven. Beschuldigingen, voorlopige maatregelen, arrestatiebevelen en definitieve rechterlijke bevindingen zijn verschillende juridische handelingen.

Een arrestatiebevel is geen strafrechtelijke veroordeling, en voorlopige maatregelen zijn geen definitief oordeel over de verdiensten. Niettemin demonstreren de procedures dat vragen van burgerbescherming en internationale verantwoording centraal zijn geworden in het diplomatieke debat. Het juridische dossier is belangrijk omdat het normen biedt waartegen het gedrag van alle partijen kan worden beoordeeld. Die normen zijn van toepassing op aanvallen tegen Israëlische burgers zowel als op Israëlische militaire operaties die Palestijnse burgers beïnvloeden.

De fundamentele wiskunde van de nieuwe wereldorde

Hier openbaart zich de fundamentele wiskunde van de nieuwe wereldorde. De Verenigde Staten maken amper 5% van de wereldbevolking uit, maar onderhouden nog steeds een netwerk van een omvangrijk wereldwijd netwerk van militaire bases en faciliteiten verspreid over de globe. Het bredere Westen vertegenwoordigt amper 15% van de wereldbevolking, maar blijft via sancties, financiële dwang en militaire allianties proberen de overige 85% van de wereld de eigen wil op te leggen. In een bipolaire of unipolaire wereld mocht deze asymmetrie nog werken; in de multipolaire realiteit van de 21e eeuw is zij wiskundig en strategisch onhoudbaar geworden.

De opkomst van de landen Rusland, Iran en China en de SCO

Deze 85% accepteert de westerse dubbele moraal niet langer. De enorme vooruitgang van de landen Rusland, Iran en China (Rusland, Iran en China) heeft geleid tot de creatie van een alternatieve geopolitieke en economische architectuur die niet afhankelijk is van het westerse financiële systeem of de Amerikaanse marine. De toekomst van de Shanghai Cooperation Organisation (SCO) is in dit opzicht cruciaal. De SCO evolueert van een louter regionale veiligheidsalliantie tot het nieuwe diplomatieke en economische zwaartepunt van Eurazië, waar belangen worden behartigd op basis van soevereine gelijkheid, in plaats van opgelegde conditionele moraliteit. De SCO omvat nu niet alleen China, Rusland en de Centraal-Aziatische staten, maar ook India, Pakistan, Iran en andere regionale machten. Samen vertegenwoordigen zij een aanzienlijk deel van de wereldbevolking, het mondiale BBP en de energieproductie. Hun samenwerking is niet gebaseerd op ideologische uniformiteit, maar op pragmatische economische en veiligheidsbelangen.

De uiteenlopende kritische standpunten binnen ASEAN en het Globale Zuiden

De uiteenlopende kritische standpunten binnen ASEAN en het bredere Globale Zuiden ten opzichte van het Westen is dan ook geen anti-Westers sentiment, maar een diep moreel en pragmatisch verzet. Landen in Azië, Afrika en Zuid-Amerika weigeren mee te gaan in een systeem dat internationaal recht selectief toepast: dat sancties oplegt aan de ene staat, maar de schendingen van de eigen bondgenoot door de vingers ziet. Zij eisen een multipolaire orde waarin diplomatie, territoriale integriteit en economische samenwerking primeren boven de militaire en ideologische dogma's van een afkalvend Westen.

Deze afkeer is niet nieuw, maar is versneld door de Gaza-oorlog en de Iran-confrontatie. Toen westerse regeringen herhaaldelijk VN-resoluties vetoerden die een staakt-het-vuren eisten, terwijl zij tegelijkertijd militaire steun bleven leveren aan Israël, werd de dubbele moraal pijnlijk zichtbaar voor het Globale Zuiden. Landen die zelf het slachtoffer zijn geweest van westerse interventies, sancties en regimeverandering – van Irak tot Libië, van Syrië tot Venezuela – zagen in de Gaza-oorlog een herhaling van hetzelfde patroon: de systematische vernietiging van een niet-westerse bevolking met de stilzwijgende of actieve steun van westerse machten.

De historische les: A Clean Break en de persistentie van strategische ideeën

Een van de belangrijkste historische referenties voor het begrijpen van de huidige dynamiek is het 1996 beleidsdocument "A Clean Break: A New Strategy for Securing the Realm". Dit document werd voorbereid voor Netanyahu's eerste regering door een studiegroep geassocieerd met het Institute for Advanced Strategic and Political Studies. Deelnemers omvatten Richard Perle, Douglas Feith, David Wurmser en anderen. Het rapport stelde een strategische afwijking voor van aspecten van het bestaande vredesproces en bepleitte een meer assertief regionaal veiligheidsbeleid. Onder zijn aanbevelingen waren maatregelen gericht tegen Syrië en de verwijdering van Saddam Hussein uit de macht in Irak.

Wat het document daadwerkelijk bewijst

"A Clean Break" is bewijs dat invloedrijke beleidsdenkers een specifieke regionale strategie bepleitten in 1996. Het demonstreert ook dat sommige individuen die deelnamen aan Israëlische strategische debatten vervolgens invloedrijke posities bezetten in Amerikaanse buitenlands-beleidkringen. Dat maakt het document relevant voor de geschiedenis van Amerikaans en Israëlisch strategisch denken. Het bewijst echter niet dat het document bindend Amerikaans beleid werd. Noch stelt het vast dat de invasie van Irak in 2003 of de confrontatie met Iran in 2026 simpelweg de implementatie was van een plan dat dertig jaar eerder werd geschreven. Die claims zouden bewijs vereisen dat het document verbindt met specifieke overheidsbeslissingen, institutionele processen en militaire bevelen.

Een continuïteit van ideeën, niet noodzakelijk een continu plan

Het rapport illustreert een school van strategisch denken die militaire kracht, druk op tegenstanders en scepsis ten aanzien van bepaalde diplomatieke compromissen benadrukt. Elementen van dat denken zijn herverschenen in latere debatten betreffende Irak, Syrië en Iran. Maar intellectuele continuïteit is verschillend van operationele continuïteit. De aanwezigheid van vergelijkbare argumenten over verschillende decennia stelt niet vast dat alle daaropvolgende militaire acties werden geleid door dezelfde individuen of organisaties. Het sterkere historische argument is dat bepaalde strategische ideeën hebben volgehouden binnen invloedrijke Amerikaanse en Israëlische beleidsnetwerken. Die persistentie verdient scrutiny omdat het de reeks opties kan vormgeven die aan politieke leiders worden gepresenteerd.

De defensie-industrie: militaire steun en Amerikaanse economische belangen

Politieke lobbying is slechts één component van de Amerikaans-Israëlische relatie. De defensie-industrie biedt een andere belangrijke institutionele verbinding. Amerikaanse militaire steun financiert frequent uitrusting geproduceerd door Amerikaanse bedrijven. De relatie betreft daarom zowel buitenlands-beleidsdoelstellingen als binnenlandse industriële belangen. Het huidige tienjarige memorandum van overeenstemming, dat de boekjaren 2019-2028 bestrijkt, voorziet in 38 miljard dollar aan geplande militaire steun, onderworpen aan congresappropriaties. De regeling omvat Foreign Military Financing en raketverdedigingssamenwerking. Een Congressional Research Service rapport gepubliceerd in juni 2026 bevestigde dat Washington en Israël een mogelijke opvolgerovereenkomst bespraken. Het benadrukte ook dat het Congres de autoriteit behoudt om daadwerkelijke appropriaties te bepalen.

De industriële consequenties

Amerikaanse bedrijven vervaardigen vliegtuigen, raketten, munitie, elektronische systemen en andere uitrusting die door het Israëlische leger wordt gebruikt. Deze aankooprelaties omvatten firma's zoals Lockheed Martin, Boeing, RTX en andere defensiefabrikanten. Het bestaan van deze relaties creëert commerciële belangen in militaire aankoop en langdurige samenwerking. Het bewijst niet dat defensieaannemers oorlogen initiëren. Dat zou bewijs vereisen van specifieke politieke interventies die bedoeld zijn om militair conflict te produceren. Niettemin is de institutionele structuur belangrijk. Wanneer het Congres militaire steun autoriseert, ondersteunt een deel van die financiering Amerikaanse fabricage en aankoop. Dit creëert kiesgroepen binnen de Verenigde Staten die voortgezette defensiesamenwerking kunnen bevoordelen, onafhankelijk van de voorkeuren van elke specifieke president. De relatie wordt daarom door meer dan diplomatie onderhouden. Het betreft ook budgetten, contracten, industriële planning en langdurige militaire verbintenissen.

Bepaalt Israël het Amerikaanse beleid ten aanzien van Iran?

Dit is de centrale vraag die wordt opgeworpen. Israël heeft herhaaldelijk een krachtige Amerikaanse benadering ten aanzien van Iran's nucleaire programma en regionale militaire activiteiten bepleit. Netanyahu verzette zich sterk tegen de nucleaire overeenkomst die in 2015 werd onderhandeld onder Barack Obama. Trump trok de Verenigde Staten terug uit die overeenkomst in 2018. De afstemming tussen Netanyahu's positie en Trump's beslissing is duidelijk. Maar de Amerikaanse administratie had ook haar eigen bezwaren betreffende de duur van de overeenkomst, raketbepalingen en Iran's regionale activiteiten. Evenzo kunnen

Amerikaanse militaire operaties tegen Iran in 2026 niet worden begrepen zonder Washington's onafhankelijke strategische doelstellingen te onderzoeken. Deze omvatten regionale militaire inzet, de veiligheid van Golf-bondgenoten, maritiem transport, nucleaire proliferatie en Amerikaanse geloofwaardigheid. Israël's doelstellingen vormen deel van die strategische omgeving, maar putten haar niet uit.

Invloed, convergentie en controle

Drie concepten moeten worden onderscheiden. Invloed betekent dat een actor de politieke berekeningen of beslissingen van een andere regering kan beïnvloeden. Convergentie betekent dat twee regeringen verenigbare doelstellingen najagen, zelfs wanneer hun motivaties verschillen. Controle betekent dat één actor het vermogen bezit om de beslissingen van een andere actor te dirigeren. Het beschikbare bewijs stelt substantiële Israëlische invloed en belangrijke gebieden van strategische convergentie tussen Washington en Jeruzalem vast. Het stelt niet vast dat Israël uitgebreide controle over het Amerikaanse buitenlands beleid bezit. Inderdaad, historische meningsverschillen demonstreren dat Amerikaanse presidenten soms beleid hebben nagestreefd dat door Israëlische regeringen werd tegengewerkt. Obama's beslissing om de nucleaire overeenkomst met Iran te sluiten ondanks Netanyahu's oppositie is een opmerkelijk voorbeeld. De nuttigere vraag is daarom hoe Israëlische regeringsvoorkeuren interacteren met Amerikaanse instellingen en politieke belangen in specifieke beslissingen.

De verantwoordelijkheid van de Amerikaanse regering

Ongeacht lobbyingdruk of geallieerde voorkeuren blijven beslissingen om Amerikaanse strijdkrachten in te zetten en Amerikaanse militaire operaties uit te voeren de verantwoordelijkheid van Amerikaanse functionarissen. Het Congres draagt ook verantwoordelijkheid voor zijn eigen appropriaties en toezichtbeslissingen. Politieke invloed elimineert constitutionele verantwoording niet. Dit onderscheid is vooral belangrijk bij het beoordelen van de menselijke en economische consequenties van militaire operaties. De Verenigde Staten kunnen niet elk controversieel besluit uitsluitend verklaren door te verwijzen naar de voorkeuren van een bondgenoot. Het moet zijn eigen strategische doelstellingen evalueren en de voorzienbare consequenties van zijn acties.

Conclusie: de terugkeer van de wereld

De conclusie is onontkoombaar. Hoe Israël een van 's werelds meest wijdveroordeelde staten werd, is niet slechts een regionaal Midden-Oosten-verhaal. Het is het ultieme symptoom van een westerse hubris. Door de eigen rechtsstaat, de

eigen diplomatieke geloofwaardigheid en de eigen economische stabiliteit op te offeren aan een demografisch onhoudbaar project, hebben de VS en Europa zichzelf geïsoleerd van de 85% van de wereld die de toekomst vormt. De multipolaire realiteit is geen verre belofte; zij is het huidige, onontkoombare heden. En in die wereld wordt een staat die afhankelijk is van de onvoorwaardelijke bescherming van een afkalvende supermacht, niet sterker, maar kwetsbaarder met elke dag die voorbijgaat.

De wereld kiest zijde. Niet in de zin van een nieuwe Koude Oorlog van rigide blokken, maar in de zin van een fundamentele keuze tussen twee visies op internationale orde: een unipolaire droom gebaseerd op militaire dominantie en selectieve toepassing van het recht, of een multipolaire realiteit gebaseerd op soevereine gelijkheid, diplomatieke oplossing van conflicten en economische samenwerking die alle partijen ten goede komt. Het Globale Zuiden, de landen Rusland, Iran en China, de SCO en ASEAN hebben hun keuze gemaakt. Zij bouwen aan een wereld waarin de westerse dubbele moraal niet langer wordt geaccepteerd, en waarin internationale instellingen niet langer worden gedomineerd door de veto-machten van vijf staten. De vraag is niet of deze verschuiving zal plaatsvinden. Zij vindt reeds plaats. De vraag is of het Westen – en in het bijzonder de Verenigde Staten en Israël – bereid is om zich aan te passen aan deze nieuwe realiteit, of zal blijven vasthouden aan een unipolaire illusie die hen steeds verder isoleert van de wereld die zij beweren te leiden.

Aanvullende broncontrole en statistieken — oktober 2026

Redactionele toelichting. Onderstaande primaire gegevens en nieuwsrapportages vullen de oorspronkelijke analyse aan. Het oorspronkelijke hoofdstuk is integraal behouden. De aanwezigheid van een bronvermelding bij deze aanvulling betekent niet dat alle beweringen in de oorspronkelijke tekst reeds individueel zijn geverifieerd.

De Straat van Hormuz in cijfers

Indicator	Waarde	Periode en afbakening
Olie en olieproducten via Hormuz	circa 20 miljoen vaten per dag	Gemiddelde over 2025; IEA
Aandeel in mondiale oliehandel over zee	circa 25%	2025; IEA
Aandeel bestemd voor Azië	circa 80%	Olie die via Hormuz werd verscheept in 2025; IEA

Indicator	Waarde	Periode en afbakening
LNG via Hormuz	circa 19% van mondiale LNG-handel	2025; IEA
Potentiële alternatieve pijpleidingcapaciteit	3,5–5,5 miljoen vaten per dag	IEA-schatting; geen volledige vervanging van de zeestraat

Bron: International Energy Agency, Strait of Hormuz factsheet (februari 2026). De percentages beschrijven verschillende noemers: wereldwijde oliehandel over zee, wereldwijde LNG-handel en bestemmingen van de olie die de zeestraat passeert. Zij zijn niet onderling optelbaar.

Maritieme incidenten en onzekerheid van scheepvaartdata

Reuters berichtte op 23 oktober 2026 op basis van het onderzoek van Noam Raydan van het Washington Institute over 28 bevestigde of gemelde aanvallen op commerciële scheepvaart in oktober en 113 sinds het begin van de oorlog op 28 februari. De Internationale Maritieme Organisatie registreerde volgens hetzelfde bericht 120 incidenten in de ruimere regio. Deze reeksen hebben verschillende definities en geografische afbakeningen. Bron: Reuters, 23 oktober 2026. Het IEA waarschuwt bovendien dat scheepvaartgegevens op basis van AIS-transponders door uitgeschakelde apparatuur, GPS-verstoring en spoofing de werkelijke transit kunnen onderschatten. Bron: IEA, Middle East Maritime Chokepoints Shipping Monitor.

De officiële positie van ASEAN

De ministers van Buitenlandse Zaken van ASEAN uitten op 4 maart 2026 ernstige bezorgdheid over de escalatie na de Amerikaans-Israëlische aanvallen op Iran van 28 februari en de daaropvolgende Iraanse aanvallen op landen in de regio. Zij riepen alle partijen op het internationaal recht te respecteren, de vijandelijkheden te beëindigen en het conflict langs diplomatieke weg op te lossen. Bron: ASEAN Foreign Ministers’ Statement, 4 maart 2026 (PDF). Een afzonderlijke verklaring van 12 februari 2025 bevestigde steun voor Palestijnse zelfbeschikking en een tweestatenoplossing. **Bron:** ASEAN Foreign Ministers’ Statement on the Rights of Palestinians to Self-Determination. Uit deze verklaringen kan niet zonder aanvullend onderzoek worden afgeleid dat alle ASEAN-landen hun buitenlandse beleid op Rusland, Iran of China afstemmen.

Openstaande controlepunten voor de wetenschappelijke eindredactie

Voor definitieve publicatie moeten de oorspronkelijke uitspraken over de militaire operaties, blokkades en diplomatieke onderhandelingen per datum aan originele documenten of gedateerde berichtgeving worden gekoppeld. Ook dienen de economische gevolgen voor diesel, kunstmest en voedselprijzen afzonderlijk kwantitatief te worden onderbouwd, en moet worden onderscheiden tussen het officiële beleid van de SCO, dat van individuele lidstaten en dat van ASEAN. De interpretatieve conclusie over de opkomst van een multipolaire wereldorde moet herkenbaar blijven als analyse, niet als statistisch bewezen onvermijdelijkheid.

Epiloog: De Prijs van de Illusie

De vraag die dit boekdeel stelt, is even eenvoudig als ongemakkelijk: hoe werd Israël een van de meest wijdveroordeelde staten ter wereld? Het antwoord is geen eendimensionaal verhaal over één conflict in het Midden-Oosten. Het is een verhaal over de institutionele, demografische en geopolitieke grenzen van de westerse macht in de eenentwintigste eeuw. De eerste laag van het antwoord is institutioneel. Israël werd niet veroordeeld *ondanks* de steun van het Westen, maar mede *door* de aard van die steun. De Verenigde Staten en Europese staten hebben decennialang een onvoorwaardelijke militaire, diplomatieke en financiële bescherming geboden die de Israëlische regering in staat stelde om bezetting, nederzettingenexpansie en grootschalige militaire operaties voort te zetten zonder betekenisvolle consequenties. Deze bescherming werd niet gedragen door een breed maatschappelijk consensus, maar door een verankerd systeem van campagnefinanciering, lobbynetwerken, defensiecontracten en institutionele routines die elke presidentiële wisseling en elke verschuiving in de publieke opinie overleefden. Het resultaat was een paradox: hoe harder westerse regeringen de schendingen van het internationaal recht verdedigden, hoe meer zij hun eigen geloofwaardigheid als hoeders van datzelfde recht ondermijnden.

De tweede laag is demografisch en ideologisch. Het politieke project dat bekendstaat als "Groter Israël" – de permanente controle over het grondgebied tussen de Middellandse Zee en de Jordaan – botst met een onverbiddelijke wiskundige realiteit. Een staat van amper zes miljoen Joden kan niet eeuwig miljoenen Palestijnen onder militaire bezetting houden zonder hen politieke rechten te verlenen, en tegelijkertijd internationale legitimiteit claimen. Militaire superioriteit kan politieke legitimiteit niet oneindig compenseren. De arrestatiebevelen van het Internationaal Strafhof, de adviserende opinie van het Internationaal Gerechtshof en de bindende voorlopige maatregelen in de genocidezaak zijn geen toevallige juridische incidenten. Zij zijn het institutionele antwoord van een internationale gemeenschap die de kloof tussen westerse retoriek over mensenrechten en de werkelijkheid op de grond niet langer

kan negeren.

De derde en meest beslissende laag is geopolitiek. De veroordeling van Israël is onlosmakelijk verbonden met de structurele verschuiving van een unipolaire naar een multipolaire wereldorde. De Verenigde Staten, die amper vijf procent van de wereldbevolking vertegenwoordigen maar een omvangrijk wereldwijd netwerk van militaire bases en faciliteiten onderhouden, en het bredere Westen, dat slechts vijftien procent van de mensheid omvat, hebben getracht de overige 85 procent van de wereld te dwingen tot instemming met een beleid dat zij zelf als moreel onaanvaardbaar beschouwen. Die dwang heeft gefaald. De opkomst van de landen Rusland, Iran en China – Rusland, Iran en China – en de uitdijende Shanghai Cooperation Organisation bieden een alternatieve architectuur die niet afhankelijk is van westerse financiële systemen of militaire bescherming. De uiteenlopende kritische standpunten binnen ASEAN en het Globale Zuiden is geen anti-Westers sentiment, maar een pragmatisch en moreel verzet tegen een systeem dat internationaal recht selectief toepast.

De prijs van deze illusie wordt niet alleen betaald door de Palestijnse bevolking, die de directe gevolgen van bezetting, verplaatsing en oorlog draagt. De prijs wordt ook betaald door de westerse democratieën zelf, die hun eigen rechtsstaat, hun diplomatieke geloofwaardigheid en hun strategische onafhankelijkheid hebben opgeofferd aan een project dat demografisch onhoudbaar en geopolitiek geïsoleerd is. De multipolaire wereld is geen verre belofte. Zij is het huidige, onontkoombare heden. En in die wereld wordt een staat die afhankelijk is van de onvoorwaardelijke bescherming van een afkalvende supermacht, niet sterker, maar kwetsbaarder met elke dag die voorbijgaat.

Documentaire onderbouwing en redactionele precisering

De voorgaande epiloog formuleert de interpretatie en conclusie van de auteur. Voor een wetenschappelijk verantwoorde lezing moeten de onderliggende juridische bevindingen worden onderscheiden van bredere politieke en geopolitieke gevolgtrekkingen. De onderstaande bronnen ondersteunen specifieke juridische feiten, maar bewijzen op zichzelf geen volledige causale verklaring voor de diplomatieke positie van Israël of voor de ontwikkeling van een multipolaire wereldorde.

Onderwerp	Controleerbare vaststelling	Primaire bron

Advies van het Internationaal Gerechtshof, 19 juli 2024	Het Hof oordeelde in een niet-bindend advies dat de voortgezette aanwezigheid van Israël in het sinds 1967 bezette Palestijnse gebied onrechtmatig is en zo spoedig mogelijk moet eindigen. Dit is geen strafrechtelijke veroordeling.	ICJ — samenvatting van het advies, 19 juli 2024
Arrestatiebevelen van het Internationaal Strafhof, 21 november 2024	Het Strafhof vaardigde arrestatiebevelen uit tegen Benjamin Netanyahu en Yoav Gallant op basis van redelijke gronden om verantwoordelijkheid voor genoemde oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid aan te nemen. Een arrestatiebevel is geen eindvonnis of bewezenverklaring van schuld.	ICC — persbericht, 21 november 2024

Redactionele aandachtspunten voor de definitieve versie: de oorspronkelijke epiloog gebruikt absolute formuleringen over onvoorwaardelijke westerse steun, de politieke voorkeuren van het Globale Zuiden en de onvermijdelijkheid van een multipolaire wereldorde. Deze passages zijn in dit bestand brongetrouw behouden, maar blijven interpretaties die niet als statistisch bewezen wetmatigheden mogen worden gepresenteerd. De demografische stelling moet bovendien worden getoetst aan consistent afgebakende bevolkingscategorieën en referentiejaren. De verwijzing naar het Internationaal Strafhof moet steeds onderscheiden blijven van de adviserende uitspraak van het Internationaal Gerechtshof.

Verantwoording van cijfers en juridische begrippen

Deze bijdrage combineert gedocumenteerde gegevens met politieke en geopolitieke interpretatie. Juridische kwalificaties verwijzen naar de specifieke procedure waarin zij zijn uitgesproken. Het advies van het Internationaal Gerechtshof van 19 juli 2024 gaat over de onrechtmatigheid van Israëls voortgezette aanwezigheid in het bezette Palestijnse gebied; het vormt geen definitieve uitspraak over de genocidebeschuldiging. De arrestatiebevelen van het Internationaal Strafhof van 21 november 2024 zijn evenmin veroordelingen.

Volgens het Palestijnse statistiekbureau PCBS leefden eind 2025 naar schatting 7,4 miljoen Palestijnen in historisch Palestina, van wie circa 5,56 miljoen in de Staat Palestina en circa 1,86 miljoen in Israël. Demografische vergelijkingen vergen een identieke territoriale afbakening en moeten rekening houden met verschillen tussen nationaliteit, etniciteit, religie en ingezetenschap. De Pew-peiling van 23–29 maart 2026 onder 3.507 Amerikaanse volwassenen vond dat 60% een ongunstige mening

over Israël had, tegenover 42% in 2022; dit is een meting van opinies over een staat, niet over Joodse mensen als groep.

Primaire bronnen: Internationaal Gerechtshof, advies 19 juli 2024; Internationaal Strafhof, arrestatiebevelen 21 november 2024; PCBS, bevolkingsramingen 2025; Pew Research Center, 7 april 2026.